

Bryssel den 21 mars 2022
(OR. en)

7371/22

COPS 130	PROCIV 36
POLMIL 72	ESPACE 27
EUMC 95	POLMAR 26
CSDP/PSDC 155	MARE 24
CFSP/PESC 394	COMAR 23
CIVCOM 50	COMPET 165
RELEX 373	IND 77
JAI 371	RECH 144
HYBRID 27	COTER 79
DISINFO 24	POLGEN 41
CYBER 87	CSC 111

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Ärende: En strategisk kompass för säkerhet och försvar – För ett EU som skyddar sina medborgare, värden och intressen och bidrar till internationell fred och säkerhet

---

För delegationerna bifogas bilagan En strategisk kompass för säkerhet och försvar – För ett EU som skyddar sina medborgare, värden och intressen och bidrar till internationell fred och säkerhet, som godkändes av rådet vid mötet den 21 mars 2022.

En strategisk kompass för säkerhet och försvar

För ett EU som skyddar sina medborgare, värden och intressen och bidrar till internationell fred och säkerhet

SAMMANFATTNING

Krigets återkomst i Europa, genom Rysslands oprovocerade och oberättigade militära aggression mot Ukraina, och betydande geopolitiska förändringar medför utmaningar när det gäller vår förmåga att främja vår vision och försvara våra intressen. Vi lever i en tid av strategisk konkurrens och komplexa säkerhetshot. Vi ser att konflikterna, den militära uppbyggnaden och angreppen tilltar och att källorna till instabilitet blir allt fler i vårt grannskap och längre bort. Detta leder till svårt humanitärt lidande och tvångsförflyttningar. Hybridhoten tilltar såväl i frekvens som i styrka. Vårt ömsesidiga beroende leder allt oftare till konflikter och till att mjuk makt används som vapen: vacciner, data och tekniska standarder är alla instrument för politisk konkurrens. Tillträdet till det fria havet, yttre rymden och den digitala sfären ifrågasätts allt oftare. Försöken att använda ekonomiska och energimässiga maktmedel mot oss blir allt fler. Dessutom förvärras konflikterna och instabiliteten ofta av klimatförändringarnas förstärkande effekt.

Europeiska unionen står mer enad än någonsin. Vi är fast beslutna att försvara den europeiska säkerhetsordningen. Suveränitet, territoriell integritet och oberoende inom internationellt erkända gränser bör respekteras fullt ut. Vi stöder Ukraina i kampen mot Rysslands militära aggression, och vi visar **en oöverträffad beslutsamhet att återupprätta freden i Europa, tillsammans med våra partner.** Ett EU som är starkare och har större förmåga på säkerhets- och försvarsområdet kommer på ett positivt sätt att bidra till den globala och transatlantiska säkerheten och kompletterar Nato, som också i fortsättningen ska utgöra grunden för medlemmarnas kollektiva försvar. De transatlantiska förbindelserna och samarbetet mellan EU och Nato, med full respekt för de principer som fastställs i fördragen och de principer som Europeiska rådet enats om, bland annat principerna om delaktighet, ömsesidighet och EU:s beslutsautonomi, är avgörande för vår övergripande säkerhet. EU bekräftar sin avsikt att intensivifiera stödet för den regelbaserade världsordningen med Förenta nationerna i centrum. EU kommer också att förstärka sitt strategiska partnerskap med Nato och utöka sitt samarbete med regionala partner, inbegripet OSSE, AU och Asean.

I denna alltmer fientliga säkerhetsmiljö måste vi ta ett stort och fundamentalt steg framåt och öka vår förmåga och beredvillighet att agera, stärka vår motståndskraft och säkerställa solidaritet och ömsesidigt bistånd. Solidariteten mellan medlemsstaterna återspeglas i artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen. EU måste öka sin närvaro, slagkraft och synlighet i sitt grannskap och på den globala arenan med hjälp av gemensamma insatser och investeringar. Tillsammans kan vi bidra till att forma den globala framtiden genom att följa ett strategiskt tillvägagångssätt. Vi måste agera som en kraftfull och konsekvent politisk aktör för att upprätthålla de värden och de principer som ligger till grund för våra demokratier, ta ett större ansvar för Europas och dess medborgares säkerhet samt stödja såväl internationell fred och säkerhet som människors säkerhet tillsammans med våra partner, samtidigt som vi erkänner den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

Den strategiska kompassen anger en hög ambitionsnivå för vår säkerhets- och försvarsagenda genom att

1. tillhandahålla en **gemensam bedömning av vår strategiska miljö** och de hot och utmaningar vi står inför och vad de betyder för EU,
2. bidra med **större konsekvens och en gemensam känsla av ändamålsenlighet** till redan pågående insatser på säkerhets- och försvarsområdet,
3. fastställa **nya sätt och metoder** att förbättra vår kollektiva förmåga att försvara säkerheten för våra medborgare och för unionen,
4. ange **tydliga mål och delmål** för att kunna mäta framsteg.

Därför förbinder vi oss att följa konkreta prioriterade åtgärder inom fyra arbetsområden:

HANDLING

Vi behöver kunna **agera snabbt och säkert** så snart en kris uppstår, med partner när så är möjligt och ensamma när så krävs. I detta syfte kommer vi att

1. **förstärka våra civila GSFP-uppdrag och GSFP-insatser** genom att ge dem mer robusta och flexibla mandat, främja en **snabb och mer flexibel beslutsprocess** och säkerställa större **ekonomisk solidaritet**, samtidigt som vi också främjar ett nära samarbete med EU-ledda tillfälliga uppdrag och insatser; vi kommer att stärka vår **civila GSFP** genom en ny pakt som möjliggör snabbare utplacering, även i komplexa miljöer,
2. utveckla en **EU-kapacitet för snabba insatser**, som ska ge oss möjlighet att snabbt sätta in 5 000 militärer för arbete under krävande förhållanden och för olika typer av kriser,
3. förstärka våra **lednings- och kontrollstrukturer**, särskilt den militära planerings- och ledningskapaciteten, och öka vår beredskap och vårt samarbete genom förbättrad **militär rörlighet** och **regelbundna fälttjänstövningar**, i synnerhet för kapaciteten för snabba insatser.

SÄKERHET

Vi måste **förbättra vår förmåga att förutse hot**, garantera **säkert tillträde** till strategiska områden och **skydda våra medborgare**. I detta syfte kommer vi att

4. öka vår **underrättelsekapacitet**, såsom det ramverk som utgörs av den gemensamma kapaciteten för underrättelseanalys (SIAC), för att förbättra vår lägesuppfattning och strategiska framsynthet,
5. skapa en **EU-verktygslåda för hybridhot** med olika instrument för att upptäcka och svara på ett stort antal olika slags hybridhot; i detta sammanhang kommer vi att utarbeta en särskild verktygslåda för att ta itu med **utländsk informationsmanipulering och inblandning**,
6. vidareutveckla **EU:s politik för cyberförsvar** för att vara bättre förberedda på och kunna agera vid cyberattacker, förstärka våra insatser på det maritima området, i luftrummet och på rymdområdet, särskilt genom att **utvidga konceptet samlad närvaro till havs** till andra områden, med början i regionen Indiska oceanen/Stilla havet. och genom att utarbeta en **EU-rymdstrategi för säkerhet och försvar**.

INVESTERINGAR

Vi behöver investera mer och på ett bättre sätt i **förmåga** och **innovativ teknik**, fylla strategiska luckor och **minska tekniska och industriella beroenden**. I detta syfte kommer vi att

7. **lägga mer pengar på försvaret, använda dem på ett bättre sätt och förbättra vår förmågeutveckling och planering** för att bättre ta itu med den operativa verkligheten och med nya hot och utmaningar,
8. försöka hitta gemensamma lösningar för att utveckla de nödvändiga **stödresurserna** för våra uppdrag och insatser samt **nästa generations förmåga på samtliga operativa områden**, såsom avancerade marinplattformar, framtida luftstridssystem, rymdkapacitet och huvudstridsvagnar,
9. dra full nytta av det permanenta strukturerade samarbetet och Europeiska försvarsfonden för att gemensamt utveckla **avancerad militär förmåga** och investera i **teknisk innovation på försvarsområdet** och skapa en ny **knutpunkt för försvarsinnovation** inom Europeiska försvarsbyrån.

PARTNER

Vi behöver stärka **vårt samarbete med partner** för att ta itu med gemensamma hot och utmaningar. I detta syfte kommer vi att

10. **förstärka strategiska partnerskap** med Nato och FN genom mer strukturerade politiska dialoger och operativt och tematiskt samarbete; vi kommer också att utöka vårt samarbete med **regionala partner**, inbegripet OSSE, AU och Asean,
11. stärka samarbetet med **bilaterala partner** som delar samma värden och intressen, såsom Förenta staterna, Norge, Kanada, Förenade kungariket och Japan, utveckla **skräddarsydda partnerskap** på västra Balkan och med vårt östra och södra grannskap, Afrika, Asien och Latinamerika,
12. utveckla ett **EU-forum för säkerhets- och försvarspartnerskap** för att arbeta närmare ihop och mer effektivt med partner för att ta itu med gemensamma utmaningar;

det är därför den strategiska kompassen anger en ambitiös men nåbar plan för att **stärka vår säkerhets- och försvarspolitik** till 2030; att gjuta nytt liv i EU:s säkerhets- och försvarspolitik är mycket angeläget: en mer fientlig miljö och den allmänna geopolitiska utvecklingen gör att EU behöver ta på sig en större del av ansvaret för sin säkerhet.

INLEDNING

Vi antar denna strategiska kompass vid en tidpunkt då vi bevittnar **krigets återkomst i Europa**. Under de senaste 70 åren har EU spelat en viktig roll för stabiliteten i Europa, och har lyft fram europeiska intressen och värden samt bidragit till fred och säkerhet runtom i världen. EU är med sina 27 medlemsstater och 450 miljoner invånare fortfarande världens största inre marknad, den viktigaste handels- och investeringspartnern för många länder, särskilt i vårt grannskap, och världens största givare av utvecklingsbistånd. EU är en normbildare och har varit en konsekvent ledare som investerar i effektiva multilaterala lösningar. Med våra krishanteringsuppdrag och krishanteringsinsatser på tre kontinenter har vi visat att vi är redo att ta risker för fredens skull och ta vår del av det globala säkerhetsansvaret.

Rysslands anfallskrig utgör en omvälvande förändring i Europas historia. EU står mer enat än någonsin inför Rysslands provocerade och oberättigade militära aggression mot Ukraina som bryter grovt mot internationell rätt och FN-stadgans principer och undergräver den europeiska och globala säkerheten och stabiliteten. Vi visar en **oöverträffad beslutsamhet att upprätthålla principerna i FN-stadgan och återupprätta freden i Europa tillsammans med våra partner**. Ett EU som är starkare och har större förmåga på säkerhets- och försvarsområdet kommer på ett positivt sätt att bidra till den globala och transatlantiska säkerheten och kompletterar Nato, som också i fortsättningen ska utgöra grunden för medlemmarnas kollektiva försvar. De transatlantiska förbindelserna och samarbetet mellan EU och Nato, med full respekt för de principer som fastställs i fördragen och de principer som Europeiska rådet enats om, bland annat principerna om delaktighet, ömsesidighet och EU:s beslutsautonomi, är avgörande för vår övergripande säkerhet. Solidariteten mellan medlemsstaterna återspeglas i artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen. Rent generellt bekräftar EU sin avsikt att intensifiera stödet för den regelbaserade världsordningen med Förenta nationerna i centrum.

I denna tid av **växande strategisk konkurrens, komplexa säkerhetshot och det direkta angreppet på den europeiska säkerhetsordningen** står våra medborgares och unionens säkerhet på spel. Multilateralismens kris leder till allt fler transaktionella förbindelser mellan stater. Spektrumet av hot har blivit mer diversifierat och oförutsägbart. Klimatförändringarna förstärker hoten på ett sätt som påverkar oss alla. Efter tre decennier av starkt ekonomiskt ömsesidigt beroende, som man trodde skulle minska spänningarna, utgör återgången till maktpolitik och till och med väpnade angrepp den mest betydande förändringen i de internationella förbindelserna. **Terrorism hotar stabiliteten i många länder** och fortsätter att utmana de nationella säkerhetssystemen i hela världen. **Vårt ömsesidiga beroende är fortfarande betydelsefullt men leder allt oftare till konflikter och till att mjuk makt används som vapen**: vacciner, data och tekniska standarder är alla instrument för politisk konkurrens.

Den europeiska säkerheten är odelbar, och alla utmaningar av den europeiska säkerhetsordningen påverkar säkerheten i EU och dess medlemsstater. **Återgången till maktpolitik** får vissa länder att agera utifrån historiska rättigheter och inflytelsesfärer, snarare än att ansluta sig till internationellt överenskomna regler och principer och gå samman för att främja internationell fred och säkerhet. **Det fria havet, luftrummet, yttre rymden och cybersfären är områden som det tävlas om allt mer**. Slutligen är vår värld på väg att bli mindre fri genom attacker mot de mänskliga rättigheterna, människors säkerhet och de demokratiska värdena – såväl hemma som utomlands. **Vi har framför oss en tävling mellan förvaltningsystem, som åtföljs av en verklig strid mellan olika budskap**.

EU och dess medlemsstater **måste** i detta mycket konfrontativa system **satsa mer på säkerheten och försvaret för att bli en kraftfullare politisk aktör och säkerhetsaktör**. Trots de framsteg vi har uppnått de senaste åren är det stor risk att vi blir omsprungna av våra konkurrenter; mycket återstår att göra för att EU ska stärka sin geopolitiska ställning. **Därför behöver vi ta ett stort och fundamentalt steg framåt och utveckla ett EU som är starkare, har större förmåga och agerar som en säkerhetsgarant**, med utgångspunkt i unionens grundläggande värden såsom de är stadfästa i artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen. Det kan vi bara göra på grundval av en gemensam hotbedömning och ett gemensamt åtagande för handling.

Med den här strategiska kompassen fastställer vi en **gemensam strategisk vision** för EU:s säkerhets- och försvarspolitik under de kommande 5–10 åren, och vi kommer omedelbart att börja genomföra den. Det kommer att hjälpa oss att skapa en gemensam strategisk kultur, främja vår enighet och solidaritet och, framför allt, stärka vår förmåga och beredvillighet att agera tillsammans, skydda våra intressen och försvara våra värden.

I en **osäker värld**, full av hot och geopolitiska krafter i snabb förändring, **vägleder och stärker denna strategiska kompass våra åtgärder för att göra EU till en starkare säkerhetsgarant med större förmåga. Kompassen anger därför tydliga mål på området för EU:s säkerhet och försvar, med vilka medel vi ska uppnå dessa mål liksom de specifika tidsplaner utifrån vilka vi kan mäta våra framsteg.**

På en konkret nivå

1. tillhandahåller den en **gemensam bedömning av vår strategiska miljö** och de hot och utmaningar vi står inför och vad de betyder för EU,
2. bidrar den med **större konsekvens och en gemensam känsla av ändamålsenlighet** till redan pågående insatser på säkerhets- och försvarsområdet,
3. anger den **nya åtgärder och metoder** för att
  - a. vi ska kunna agera snabbare och mer beslutsamt vid kriser,
  - b. slå vakt om våra intressen och skydda våra medborgare genom att stärka EU:s förmåga att förutse och begränsa hot,
  - c. stimulera investeringar och innovation för att gemensamt utveckla den förmåga och den teknik som krävs,
  - d. fördjupa vårt samarbete med partner, främst FN och Nato, för att uppnå gemensamma mål,
4. fastställer den **tydliga mål och delmål** för att kunna mäta framsteg.

Denna strategiska kompass utgör ett åtagande från unionens och dess medlemsstaters sida om en gemensam insats för att uppnå konkreta resultat. Dess mål och förslag till åtgärder ingår i EU:s integrerade strategi och är helt förenliga med och kompletterar befintliga strategier som svar på yttre hot som påverkar vår inre säkerhet, i synnerhet de som lades fast i Europeiska kommissionens strategi för EU:s säkerhetsunion. EU:s politik erbjuder en betydande hävstångspotential som måste mobiliseras till fullo för att stärka EU:s säkerhet och försvar. Denna strategiska kompass bygger också vidare på de försvars- och rymdpaket som Europeiska kommissionen lade fram i februari 2022. Den bidrar direkt till genomförandet av Versaillesagendan.

1. DEN VÄRLD SOM VI STÅR INFÖR

Inför utarbetandet av den här kompassen genomförde vi 2020 för första gången en omfattande **EU-hotanalys**. Detta bidrog till en gemensam förståelse av de hot och utmaningar EU kommer att ställas inför under den närmaste framtiden. För att skapa en gemensam strategisk kultur kommer vi från och med 2022 regelbundet att återkomma till hotanalysen, åtminstone vart tredje år, eller tidigare om en förändrad strategisk och säkerhetsmässig kontext så kräver.

Det övergripande säkerhetslandskapet har blivit instabilare och mer komplext och fragmenterat än någonsin på grund av **hot på flera nivåer**. Lokal och regional instabilitet som beror på dysfunktionella styrsystem och tvister i och bortom vårt utvidgade grannskap, och som ibland även har sin grund i ojämlikheter samt religiösa och etniska spänningar, är i allt högre grad förbundna med icke-konventionella och gränsöverskridande hot och geopolitisk rivalitet. Detta urholkar de multilaterala systemens förmåga att förhindra och begränsa risker och kriser.

Återgången till maktpolitik i en omtvistad multipolär värld

EU är en beslutsam anhängare av **effektiv multilateralism** och har strävat efter att utveckla en öppen **regelbaserad världsordning** som bygger på de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på universella värden och internationell rätt. Visionen om multilateralism var internationellt rådande efter kalla krigets slut. I dag ifrågasätts den starkt genom att universella värden krossas och globala utmaningar utnyttjas på ett obalanserat sätt av dem som förespråkar en strikt suveränitet som i själva verket innebär maktpolitikens återkomst. Den rådande internationella verkligheten bygger på en kombination av krafter med ett ökande antal aktörer som försöker expandera sitt politiska utrymme och utmana säkerhetsordningen. Bruk av våld och tvång för att ändra gränser hör inte hemma på 2000-talet.

Genom sin oprovocerade och oberättigade militära aggression mot Ukraina bryter **Ryssland** grovt mot internationell rätt och principerna i FN-stadgan och undergräver den europeiska och globala säkerheten och stabiliteten. Detta följer på den militära aggressionen i Georgien 2008, den olagliga annekteringen av Krim 2014 och den militära interventionen i östra Ukraina 2014. Genom denna väpnade inblandning i Georgien och Ukraina, den faktiska kontrollen över Belarus och den fortsatta närvaron av ryska trupper i utdragna konflikter, bland annat i Republiken Moldavien, försöker den ryska regeringen aktivt upprätta så kallade inflytelsesfärer. Det väpnade angreppet mot Ukraina visar att Ryssland är berett att använda den högsta graden av militärt våld, oberoende av rättsliga eller humanitära överväganden, i kombination med hybridtaktik, cyberattacker och utländsk informationsmanipulering och inblandning, ekonomiska och energimässiga maktmedel och aggressiv kärnvapenretorik. Dessa aggressiva och revisionistiska handlingar som den ryska regeringen, tillsammans med sin medhjälpare Belarus, bär det fulla ansvaret för utgör ett allvarligt och direkt hot mot den europeiska säkerhetsordningen och EU-medborgarnas säkerhet. De som är ansvariga för dessa brott, bland annat mot civilpersoner och civila föremål, kommer att ställas till svars. Ryssland hävdar sig också i andra operationsområden som Libyen, Syrien, Centralafrikanska republiken och Mali och utnyttjar kriser på ett opportunistiskt sätt, bland annat genom att använda desinformation och legosoldater, t.ex. Wagnergruppen. Allt detta utgör ett långsiktigt och direkt hot mot den europeiska säkerheten som vi kommer att fortsätta att bemöta med beslutsamhet.

Kina är en samarbetspartner, en ekonomisk konkurrent och en systemrival. Med Kina kan vi hantera frågor av global betydelse såsom klimatförändringar. Kina är alltmer involverat och engagerat i regionala spänningar. Asymmetrin i våra marknadens och samhällens öppenhet har lett till en växande oro när det gäller ömsesidighet, ekonomisk konkurrens och motståndskraft. Kina tenderar att begränsa tillträdet till sin marknad och eftersträvar att främja sina egna normer globalt. Kina driver sin politik bland annat genom att öka sin närvaro till havs och i rymden samt genom att använda it-verktyg och hybridtaktik. Dessutom har Kina i hög grad utvecklat sina militära medel och strävar efter att senast 2035 ha slutfört en övergripande modernisering av de väpnade styrkorna, vilket påverkar den regionala och globala säkerheten. Kinas utveckling och integration i sin region, och i världen i stort, kommer att präglade resten av detta århundrade. Vi måste säkerställa att det sker på ett sätt som bidrar till att den globala säkerheten upprätthålls och som inte strider mot den regelbaserade världsordningen och våra intressen och värden. Det kräver stark sammanhållning mellan oss och nära samarbete med andra regionala och globala partner.

I denna omtvistade multipolära värld måste EU inta en mer aktiv hållning för att skydda sina medborgare, försvara sina intressen, lyfta fram sina värden och samarbeta med sina partner för att skapa säkerhet så att vi får en säkrare och rättvisare värld. EU försvarar tillsammans med våra partner de centrala principer som utgör grunden för den europeiska säkerheten och som fastställs i **FN-stadgan** och i **OSSE:s grundläggande dokument**, däribland **Helsingforslutakten** och **Parisstadgan**. Det rör sig framför allt om staters suveräna likställdhet och territoriella integritet, gränsernas okränkbarhet, att avhålla sig från hot om eller bruk av våld och staters frihet att själva välja eller ändra sina säkerhetsarrangemang. Dessa principer är inte förhandlingsbara och ska inte heller ändras eller omtolkas.

För att upprätthålla den regelbaserade världsordningen kommer vi att fortsätta att stärka förbindelserna med våra partner och likasinnade länder i FN, Nato och G7. I detta sammanhang är Förenta staterna fortfarande EU:s pålitligaste och viktigaste strategiska partner och en global makt som bidrar till fred, säkerhet, stabilitet och demokrati på vår kontinent.

Vår strategiska miljö

I dag omges EU av **instabilitet** och konflikter och står inför ett krig vid sina gränser. Vi konfronteras med en farlig blandning av väpnade angrepp, olaglig annektering, instabila stater, revisionistiska makter och auktoritära regimer. Denna miljö utgör en grogrund för en rad olika hot mot den europeiska säkerheten, alltifrån terrorism, våldsamt extremism och organiserad brottslighet till hybridkonflikter och cyberattacker, instrumentalisering av irreguljära migrationsflöden, spridning av vapen samt en gradvis försvagning av strukturerna för vapenkontroll. Ekonomisk instabilitet och extrema sociala och ekonomiska skillnader kan ytterligare förstärka en sådan dynamik och påverkar i allt högre grad vår säkerhet. Alla dessa hot undergräver EU:s säkerhet längs våra södra och östra gränser och bortom dessa. Där EU inte är aktivt och effektivt när det gäller att främja sina intressen, kommer andra att fylla tomrummet.

Säkerheten och stabiliteten i hela **västra Balkan** är fortfarande inte given, bland annat på grund av allt större utländsk inblandning, som även inbegriper kampanjer för informationsmanipulering, och potentiella spridningseffekter till följd av att det europeiska säkerhetsläget för närvarande försämras. I detta hänseende är det av särskilt intresse att stödja dels Bosnien och Hercegovinas suveränitet, enhet och territoriella integritet på grundval av principerna om jämlikhet och icke-diskriminering för alla medborgare och konstituerande folk i enlighet med Bosnien och Hercegovinas konstitution, dels landets reformprocess på vägen mot EU och att främja den EU-ledda dialogen mellan Belgrad och Pristina. Påtagliga framsteg på rättsstatsområdet och med reformer baserade på europeiska värden, regler och standarder måste fortsätta, och det europeiska perspektivet är ett strategiskt val som är oumbärligt för samtliga partner som eftersträvar medlemskap i EU. I vårt **östra grannskap** utsätts Ukraina för direkta angrepp av Rysslands väpnade styrkor. Samtidigt är även Republiken Moldavien, Georgien och andra länder i Sydkaukasien kontinuerligt utsatta för strategiska hot och direkta hot mot sin suveränitet och territoriella integritet, och de sitter fast i utdragna konflikter. Det auktoritära styret i Belarus innebär våldsam repression på hemmaplan, aktivt militärt stöd för Rysslands aggression mot Ukraina, ändring av landets kärnvapenfria status och hybridtaktik mot EU. Stabiliteten och säkerheten i Svartahavsområdet i stort påverkas allvarligt av Rysslands aggression mot Ukraina med långtgående konsekvenser för säkerheten, motståndskraften, den fria sjöfarten och den ekonomiska utvecklingen. **Arktis** förändras snabbt, särskilt på grund av effekterna av den globala uppvärmningen, geopolitiska rivaliteter och ökat kommersiellt intresse, bland annat i fråga om naturtillgångar. I vårt **södra grannskap** är kriserna i Libyen och Syrien fortfarande olösta, med kvarstående och genomgripande konsekvenser i regionen. Regionen är i synnerhet utsatt för hot från terroriströrelser, människohandel och organiserad brottslighet, som drabbar båda sidorna av Medelhavet. Eftersom det är en region och ett havsområde av strategisk betydelse för vår säkerhet och stabilitet är vi fast beslutna att öka våra ansträngningar för att ta itu med dessa hot och utmaningar. Vi kommer att fortsätta att sträva efter fred och säkerhet i Europa-Medelhavsområdet, bland annat genom medling, konfliktlösning, återuppbyggnad av institutioner och återintegrering av alla i samhället. I detta syfte kommer vi att stärka vårt samarbete med regionala partner. Slutligen kvarstår det spänningar i **östra Medelhavsområdet** på grund av provokationer och ensidiga åtgärder mot EU:s medlemsstater och kränkningar av suveräna rättigheter i strid med internationell rätt samt instrumentaliseringen av irreguljär migration. Dessa spänningar hotar att snabbt eskalera. Det ligger i både EU:s och Turkiets intresse att säkerställa såväl en **stabil och** säker miljö som samarbetsinriktade och ömsesidigt gynnsamma förbindelser, i enlighet med principen om goda grannförbindelser.

Sammantaget påverkar dessa **hot och** utmaningar våra medborgares säkerhet, vår kritiska infrastruktur och våra gränsers integritet. Inverkan av de kraftigt försämrade förbindelserna med den ryska regeringen är särskilt stor i många av dessa operationsområden. Den ryska regeringen ingriper aktivt genom hybridtaktik, vilket äventyrar stabiliteten i länderna och deras demokratiska processer. Detta har också direkta konsekvenser för vår egen säkerhet.

Afrikas framtid är av strategisk betydelse för EU. Med tanke på dess ekonomiska och demografiska tillväxt har den afrikanska kontinenten stor potential. Förekomsten av pågående konflikter, undermålig samhällsstyrning och terrorism över hela kontinenten påverkar vår egen säkerhet. Detta är särskilt fallet när det gäller Mali, **Sahel** i stort samt **Centralafrika**, där instabilitet, terroristgrupper, svaga statliga strukturer, legosoldater och utbredd fattigdom utgör en farlig kombination och ger anledning till ett ökat EU-engagemang. Stabiliteten i **Guineabukten**, **Afrikas horn** och **Moçambiquekanalen** är fortfarande av avgörande säkerhetsmässig betydelse för EU, bland annat för att de är viktiga handelsvägar. Samtidigt ökar den geopolitiska konkurrensen i Afrika med ökad närvaro av både globala och regionala aktörer. Vissa av dem tvekar inte att använda irreguljära styrkor i instabila områden och undergräver därmed internationella insatser för fred och stabilitet, destabiliserar länder och deras ekonomier samt är delaktiga i kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

I **Mellanöstern** och **Gulfregionen** i stort äventyrar pågående konflikter och ihållande instabilitet vår säkerhet och våra ekonomiska intressen. Det är fortfarande av avgörande betydelse att man tar itu med de utmaningar som förhindrandet av spridning av kärnvapen innebär. Iran är av central betydelse för säkerheten i regionen, även om landets direkta och indirekta stöd till politiska och militära proxyaktörer, spridningen av ballistiska robotar och överföringen av missiler och vapen till statliga och icke-statliga aktörer fortfarande är en viktig källa till regional instabilitet. Ansträngningar för att få till stånd en återgång till ett fullständigt genomförande av den gemensamma övergripande handlingsplanen är av yttersta vikt. Regionens ansträngningar för att motverka våldsam extremism kommer också att ha avgörande betydelse för den globala kampen mot terroristgrupper såsom al-Qaida och Daish.

Ett nytt centrum för global konkurrens har vuxit fram i **regionen Indiska oceanen/Stilla havet**, där geopolitiska spänningar äventyrar den regelbaserade ordningen i regionen och sätter press på globala leveranskedjor. EU har ett avgörande geopolitiskt och ekonomiskt intresse av stabilitet och säkerhet i regionen. Vi kommer därför att skydda våra intressen i regionen, bland annat genom att säkerställa att internationell rätt följs på havsområdet och andra områden. Kina är EU:s näst största handelspartner och en nödvändig partner för att bemöta globala utmaningar. Det finns emellertid också ett allt större motstånd mot dess allt påstridigare regionala agerande.

På andra platser i **Asien** fortsätter Afghanistan att utgöra ett allvarligt säkerhetsproblem för regionen och för Europeiska unionen när det gäller terrorism, narkotikasmuggling och allt större utmaningar i fråga om irreguljär migration. Vissa aktörer, såsom Demokratiska folkrepubliken Korea (Nordkorea), fortsätter att äventyra den regionala och internationella freden och säkerheten genom sina massförstörelsevapen och program för kärnvapen och ballistiska robotar, men i allt större utsträckning även genom underrättelseverksamhet, cyberattacker och desinformationskampanjer. Tidigare långvariga konflikter fortsätter också att hindra utvecklingen av omfattande regionövergripande säkerhetsarrangemang.

Latinamerika och EU har starka historiska och kulturella band och delar ett engagemang för multilateralism baserat på gemensamma grundläggande principer och värden. Covid-19-pandemin har dock blottlagt de socioekonomiska skillnaderna i ett antal latinamerikanska länder, och i vissa fall utgjort ett hot mot den politiska stabiliteten. Instabiliteten i Centralamerika och den ihållande krisen i Venezuela bidrar till regionala splittringar och ett högt migrationstryck, vilket skapar ytterligare utmaningar kopplade till narkotikarelaterad organiserad brottslighet och äventyrar fredsansträngningarna i Colombia.

Framväxande och transnationella hot och utmaningar

Utöver dessa regionala konflikter och spänningar ställs vi inför transnationella hot och en komplex säkerhetsrelaterad dynamik på global nivå, som direkt inverkar på unionens säkerhet.

Terrorism och våldsam extremism i alla former och oavsett ursprung utvecklas fortsatt kontinuerligt och utgör ett allvarligt hot mot freden och säkerheten i och utanför EU. De omfattar en kombination av inhemska terrorister, återvändande utländska stridande, attacker som planerats, uppmuntrats eller inspirerats av utlandet samt spridning av ideologier och uppfattningar som leder till radikaliserings och våldsam extremism. Framför allt är hotet från Daish, al-Qaida och deras anhängare alltför stort och fortsätter att undergräva stabiliteten i olika regioner och EU:s säkerhet.

Spridningen av massförstörelsevapen och deras bärare är ett ihållande hot, vilket framför allt framgår av kriserna rörande Nordkoreas och Irans kärntekniska program, den upprepade användningen av kemiska vapen och utvecklingen och utplaceringen av nya avancerade ballistiska robotar, kryssningsrobotar och hypersoniska robotar. Både Ryssland och Kina **utvidgar sin kärnvapenarsenal** och utvecklar nya vapensystem. Den ryska ledningen har använt kärnvapenhot i samband med sin invasion i Ukraina. De regionala makterna har också tillgång till sofistikerade konventionella vapen, från avregleringssystem till ballistiska robotar och kryssningsrobotar. Denna utveckling förvärras av att strukturerna för vapenkontroll i Europa urholkas, vilket gäller allt från fördraget om konventionella styrkor i Europa till avtalet om medeldistanskärnvapen och fördraget om observationsflygningar. Detta normativa tomrum påverkar direkt EU:s stabilitet och säkerhet. Den markanta ökningen av användning av kemiska vapen får inte tolereras. Vi har ett delat globalt ansvar för att skydda det globala förbudet mot kemiska vapen. Därför kommer vi att fortsätta att stödja särskilt Internationella atomenergiorganet och Organisationen för förbud mot kemiska vapen.

Statliga och icke-statliga aktörer använder **hybridstrategier, cyberattacker, desinformationskampanjer, direkt inblandning** i våra val och politiska processer, ekonomiska maktmedel samt instrumentalisering av irreguljära migrationsflöden. Det ökande rättsmissbruket för att uppnå politiska, ekonomiska och militära mål är också ett växande problem. Våra konkurrenter tvekar inte att använda **ny och disruptiv teknik** för att vinna strategiska fördelar och göra sina hybridkampanjer mer effektiva. Vissa har dragit nytta av den osäkerhet som covid-19-pandemin har medfört för att sprida skadliga och falska budskap.

Samtidigt blir tillträdet till globala strategiska områden allt mer omtvistat. **Cyberrymden** har blivit ett område för strategisk konkurrens i en tid av ökande beroende av digital teknik. Vi ställs i allt högre grad inför mer sofistikerade cyberattacker. Det är nödvändigt att upprätthålla en öppen, fri, stabil och säker cyberrymd. Trots principen om fredlig användning av **yttre rymden** har konkurrensen på detta område stora konsekvenser för säkerheten och försvaret. Området är viktigt för observations-, navigations-, övervaknings- och kommunikationskapaciteten, men det är ett överbelastat och omtvistat område, vilket framgår av strategiska konkurrenters oansvariga beteende. **Sjöfartsskyddet** i Östersjön, Svarta havet, Medelhavet och Nordsjön samt i de arktiska vattnen, Atlanten och de yttersta randområdena är viktigt för EU:s säkerhet, ekonomiska utveckling, frihandel, transporter och energitrygghet. Havsområden, kritiska farleder och flera flaskhalsar till havs samt havsbottnar, från Adenviken till Hormuzundet och bortom Malackasundet, är allt oftare omtvistade. Slutligen hotas vår **säkerhet i luften** också av allt aggressivare flygmanövrar med ökande användning av avreglingstaktik.

Klimatförändringar, miljöförstöring och **naturkatastrofer** kommer också att påverka säkerhetslandskapet under de kommande årtiondena och är dokumenterade orsaker till instabilitet och konflikter över hela världen – från Sahel till Amazonas och Arktis. Konkurrensen om **naturtillgångar** såsom jordbruksmark och vatten och exploateringen av energiresurser för politiska syften är konkreta exempel i detta avseende. Att minska koldioxidutsläppen och göra våra ekonomier mer resurseffektiva och cirkulära medför specifika säkerhetsutmaningar, inbegripet när det gäller tillgång till kritiska råmaterial, styrning och hållbarhet i värdekedjan samt ekonomiska och politiska förändringar orsakade av omställningen från fossila bränslen. **Globala hälsokriser** kan också innebära stora påfrestningar på samhällen och ekonomier, med långtgående geopolitiska konsekvenser. Covid-19-pandemin har underblåst den internationella rivaliteten och visat att störningar av viktiga handelsvägar kan sätta leveranskedjorna under stor press och påverka den ekonomiska säkerheten.

Strategiska konsekvenser för unionen

Alla dessa utmaningar är mångfacetterade och ofta sammankopplade. Vår säkerhet står på spel, både i och utanför EU. Vi måste kunna och vara redo att **skydda våra medborgare, försvara våra gemensamma intressen, lyfta fram våra värden och bidra till att forma den globala framtiden**. Vi måste fördubbla våra ansträngningar för att genomföra vår **integrerade strategi** för säkerhet, konflikter och kriser. Vi måste vara djärvare när det gäller hur vi kombinerar våra diplomatiska och ekonomiska instrument, bland annat våra sanktionssystem, med civila och militära tillgångar för att förebygga konflikter, hantera kriser, bidra till fredsbyggande och stödja partner. Vi kommer också att stärka vårt samarbete med bilaterala, regionala och multilaterala europeiska säkerhets- och försvarsinitiativ som bidrar till säkerheten i Europa.

Solidaritet, enighet och våra ambitioner som härrör från **EU:s globala strategi** från 2016 är viktigare än någonsin. Vi kommer att stärka vår förmåga att bidra till fred och säkerhet på vår kontinent, reagera på externa konflikter och kriser, bygga upp partnernas kapacitet och skydda EU och dess medborgare. Samtidigt som vi sedan 2016 har intensifierat vårt arbete för att stärka EU:s roll när det gäller säkerhet och försvar inser vi att ett nytt strategiskt landskap håller på att växa fram, som kräver att vi agerar med **mycket större skyndsamhet och beslutsamhet** och erbjuder **ömsesidigt bistånd** och visar **solidaritet** när någon av oss utsätts för angrepp. Det är dags att vidta kraftfulla åtgärder för att säkerställa vår handlingsfrihet.

Aktuella geopolitiska förskjutningar påminner oss om att EU omgående måste ta ett större ansvar för sin egen säkerhet genom att agera i, liksom utanför, grannskapet, tillsammans med partner när så är möjligt och på egen hand när så är nödvändigt. Vår unions styrka är enighet, solidaritet och beslutsamhet. Denna strategiska kompass kommer att stärka EU:s **strategiska oberoende** och dess förmåga att samarbeta med partner för att skydda sina värden och intressen. Ett EU som är starkare och har större förmåga på säkerhets- och försvarsområdet kommer på ett positivt sätt att bidra till global och transatlantisk säkerhet och kompletterar Nato, som också i fortsättningen ska utgöra grunden för medlemmarnas kollektiva försvar. Dessa båda går hand i hand.

I följande avsnitt i den strategiska kompassen anges hur vi ska **handla** och förbereda oss för att hantera olika kriser och utmaningar. Det anges också hur vi bör förutse hot, **säkra** våra intressen och skydda våra medborgare. Detta i sin tur kräver att vi är innovativa och **investerar** i tekniskt överlägsna och interoperabla försvarsförmågor och minskar beroendet av teknik och resurser. I alla dessa insatser måste vi fördjupa de **partnerskap** som tjänar EU:s värden och intressen.

2. HANDLING

Med tanke på den värld vi står inför behöver vi öka våra ansträngningar för att förbereda oss för kriser och hot och verka för stabilitet i och utanför vårt grannskap. EU:s styrka när det gäller att förebygga och hantera externa konflikter och kriser ligger i dess förmåga att använda både militära och civila medel. Vi måste kunna **agera snabbt** på samtliga operativa områden: på land, till sjöss, i luften samt i cyberrymden och yttre rymden.

För att genomföra EU:s **integrerade strategi** på ett effektivt sätt kommer vi fullt ut och samstämmigt att utnyttja samtliga EU:s tillgängliga strategier och instrument och maximera synergierna och komplementariteten mellan inre och yttre säkerhet, säkerhet och utveckling samt den civila och militära dimensionen av vår gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP). Vi kommer att förbättra vår kapacitet att genomföra alla typer av de civila och militära **krishanteringsinsatser** som utgör kärnan i GSFP, enligt vad som anges i artikel 43 i fördraget om Europeiska unionen.

Gemensam handling

EU måste bli snabbare och mer kapabelt och effektivt när det gäller förmågan att **fatta beslut och agera**. Detta kräver politisk vilja. Eftersom enhällighet är normen för beslut med militära eller försvarsmässiga konsekvenser behöver vi bli **snabbare, robustare och flexiblare** för att kunna genomföra alla typer av krishanteringsinsatser.

Vi behöver kunna svara på överhängande hot eller snabbt reagera i en krissituation utanför unionen i alla skeden av konfliktcykeln. För detta ändamål kommer vi att utveckla en **EU-kapacitet för snabba insatser** som ska göra det möjligt att snabbt sätta in en modulär styrka på upp till 5 000 militärer, inbegripet mark-, flyg- och sjöstridskrafter, samt de strategiska stödresurser som krävs. En sådan moduluppbyggd kapacitet kan användas i olika faser av en operation under krävande förhållanden, t.ex. som förtrupp, förstärkning eller reservstyrka för att säkra ett tillbakadragande. Utvecklingen av denna kapacitet kommer att grundas på operativa scenarier som inledningsvis inriktas på räddnings- och evakueringsuppdrag samt stabiliseringsinsatsernas inledande fas. Kapaciteten kommer att bestå av väsentligt ändrade EU-stridsgrupper samt av medlemsstaternas i förväg fastställda militära styrkor och förmågor, i enlighet med principen om en enda uppsättning av styrkor. I detta sammanhang åtar vi oss att stärka våra försvarsmakters beredskap och tillgänglighet. En väsentlig ändring av EU-stridsgrupperna bör leda till ett mer robust och flexibelt instrument, exempelvis genom skraddarsydd styrkepaket som omfattar mark-, flyg- och sjöstridskrafter, olika nivåer av operativ beredskap och längre beredskapsperioder. En övergripande och fullständig översikt över alla tillgängliga inslag kommer att ge oss större flexibilitet att utforma vår styrka utifrån krisens specifika särdrag och kraven och målen för insatsen i enlighet med rådets beslut, med hjälp av de väsentligt ändrade EU-stridsgrupperna, medlemsstaternas försvarsmakter och förmågor, eller en kombination av båda.

För en effektiv utplacering åtar vi oss att tillhandahålla därtill hörande tillgångar och nödvändiga stödresurser, särskilt strategisk transport, skydd av styrkorna, medicinska förnödenheter, cyberförsvar, satellitkommunikation samt underrättelseverksamhets-, övervaknings- och spaningsförmågor. Vi kommer att utveckla dessa förmågor vid behov. När det gäller ledningen kommer vi att utnyttja våra i förväg fastställda nationella operationshögkvarter eller EU:s militära planerings- och ledningskapacitet så snart den når full operativ förmåga. Vi kommer att säkerställa att utnyttjandet av flexibla regler för beslutsfattandet och utvidgningen av användningsområdet för gemensamma kostnader (inbegripet kostnaderna för övningar) bidrar till att denna kapacitet snabbt och effektivt kan tas i bruk. Vi kommer att anordna utbildningar och övningar inom EU:s ram för att öka beredskapen och interoperabiliteten (även i linje med Natos normer) för alla inslag i denna kapacitet. Detta är av avgörande betydelse om vi vill övervinna de hinder vi har ställts inför tidigare.

Mer allmänt måste vi också eftersträva större flexibilitet i vår **beslutsfattandeprocess**, utan att göra avkall på politisk och finansiell solidaritet. Vi kommer därför att utnyttja de möjligheter som EU-fördragen erbjuder, inbegripet konstruktiv röstnedläggning. Vi kommer särskilt att fatta beslut om de praktiska formerna för genomförandet av artikel 44 i fördraget om Europeiska unionen, i enlighet med GSFP-beslutsfattandet, för att göra det möjligt för en grupp av medlemsstater som är villiga och kapabla att planera och genomföra ett uppdrag eller en insats inom EU:s ram och under politiskt överinseende av rådet.

Mer **robusta, flexibla och modulära** civila och militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser bör göra det möjligt för oss att snabbt anpassa oss till nya hot och utmaningar samt öka uppdragens och insatsernas effektivitet, även med beaktande av den nya säkerhetskontexten och våra strategiska konkurrenters en växande närvaro i insatsområdena. De bör exempelvis bättre kunna ledsaga och stödja partnernas säkerhets- och försvarsstyrkor samt tillhandahålla utbildning och rådgivning om strukturreformer. Vi kommer därför att ytterligare anpassa vårt nuvarande upplägg för militära uppdrag och insatser för att öka deras effektivitet på fältet. Vi kommer också att undersöka andra möjligheter att tillhandahålla mer riktad rådgivningsstöd till partnerländernas säkerhets- och försvarsorganisationer. Verktygen för strategisk kommunikation bör stärkas ytterligare så att de bättre kan stödja våra uppdrag och insatser.

Med hjälp av ökad användning av **den europeiska fredsfaciliteten** kan EU snabbt ge viktigt stöd till sina partner, t.ex. genom att tillhandahålla militär utrustning som ofta kompletterar den utbildning som ges inom GSFP-uppdragen. Detta kan också göras genom stöd till partnernas försvarsförmåga i kristider, såsom i fallet med stödpaketet för att hjälpa de ukrainska väpnade styrkorna att försvara sin territoriella integritet och suveränitet och skydda civilbefolkningen mot ett oprovocerat och oberättigat angrepp.

EU:s medlemsstater lämnar genom olika former av samarbete också viktiga bidrag för att säkra EU:s intressen samt fred och stabilitet i världen. En bättre samordning mellan dessa initiativ och EU:s åtgärder bör leda till ömsesidigt stöd och ökad effektivitet. I detta avseende bör våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser samt EU-ledda tillfälliga uppdrag och insatser som genomför verksamhet i samma eller angränsande operationsområden ömsesidigt stärka varandra, i linje med deras respektive mandat, genom operativ samordning, logistiskt stöd, underrättelseutbyte och gemensam kapacitet för medicinsk evakuering. Detta skulle innebära att det på dessa områden utvecklas närmare samarbete inom operationsområdena, t.ex. i Sahel, på Afrikas horn och i Hormuzsundet. EU skulle ytterligare kunna stödja EU-ledda tillfälliga uppdrag och insatser som tjänar EU:s intressen. De skulle gagnas av politiskt stöd från EU och bygga vidare på konkreta resultat av stödåtgärder som finansieras genom den europeiska fredsfaciliteten.

Eftersom sjöfartsområdet blir allt mer omtvistat åtar vi oss att ytterligare hävda våra intressen till sjöss och förbättra EU:s och dess medlemsstaters sjöfartsskydd, inbegripet genom att förbättra våra marina styrkors interoperabilitet via fälttjänstövningar och genom att anordna europeiska hamnanlöp. Grundat på de pågående erfarenheterna i Guineabukten och i den nordvästra delen av Indiska oceanen kommer vi att utvidga konceptet **samordnad närvaro till havs** till andra områden av sjöfartsintresse som påverkar EU:s säkerhet och sträva efter att vid behov samarbeta med berörda partner. Vi kommer även att konsolidera och på lämpligt sätt vidareutveckla våra två marina insatser som är utplacerade i Medelhavet och utanför Somalias kust – havsområden av avgörande strategiskt intresse för EU.

Vi kommer att förstärka samarbetet och samordningen i **luftrummet** genom att vidareutveckla vår förmåga att för första gången genomföra EU-flygsäkerhetsinsatser, inbegripet flygunderstöd, räddnings- och evakueringsinsatser, övervakning och katastrofhjälp. För att underlätta ett samordnat utnyttjande av militära luftburna tillgångar till stöd för GSFP-uppdrag och GSFP-insatser kommer vi också att stärka vårt samarbete och partnerskap med EU och multilaterala strukturer och initiativ på flygområdet, såsom det europeiska kommandot för flygtransporter.

Genom våra **civila GSFP-uppdrag** ger vi ett viktigt bidrag till rättsstatsprincipen, den civila förvaltningen, polisen och reformen av säkerhetssektorn i krisområden. De är också avgörande för EU:s bredare hantering av säkerhetsutmaningar genom icke-militära medel, inbegripet de som rör irreguljär migration, hybridhot, terrorism, organiserad brottslighet, radikalisering och våldsam extremism.

Den **civila GSFP-pakten** hjälper oss att vidareutveckla och stärka våra civila uppdrag, så att de snabbt och effektivt kan reagera på befintliga och framväxande hot och utmaningar som undergräver det verkställande systemet, rättssystemet eller lagstiftningssystemet i krisområden, och den åtgärdar kritiska brister. Vi kommer att säkerställa att civila uppdrag kan sättas in snabbare, i linje med den civila GSFP-pakten. Mer specifikt kommer vi att ha förmågan och beredskapen att placera ut ett uppdrag med 200 civila experter inom 30 dagar, med fullt utnyttjande av den nödvändiga utrustning och de logistiktjänster som erbjuds av det strategiska lagret och plattformen för uppdragsstöd. Vi kommer att öka de civila uppdragens effektivitet, flexibilitet och reaktionsförmåga, bland annat genom att påskynda vårt beslutsfattande, stärka den operativa planeringen, förbättra urvalet och rekryteringen av personal samt förbättra verktygen för reaktionsförmåga, inbegripet specialiserade team. I detta syfte kommer vi också att bygga vidare på forskning, utveckling och innovation. Vi kommer att ytterligare stärka vår civila GSFP genom en ny pakt med mål för de civila uppdragens typ, antal och storlek, inslag i en strukturerad process för utveckling av civil förmåga samt synergier med andra EU-instrument.

Det behövs ett ökat samarbete som ömsesidigt gynnar GSFP och EU:s aktörer på området för **rättsliga och inrikes frågor**, inbegripet byråer som Europol, Eurojust, Cepol och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), för att tillsammans ta itu med relevanta säkerhetsutmaningar. Vi kan bygga vidare på de positiva erfarenheterna, såsom i Libyen, Ukraina, Sahel och Afrikas horn eller från den enhet för information avseende brott som inrättades i EU:s maritima insats i Medelhavet. För detta ändamål strävar vi efter att öka synergier mellan aktörer på området för rättsliga och inrikes frågor och GSFP i linje med EU:s prioriteringar. Detta inbegriper en gemensam lägesuppfattning, regelbundna samråd och utbyten samt skraddarsydda steg-för-steg-utstationeringar eller sammankopplade utstationeringar. För säkerställa en lämplig upplutning kommer vi också att öka samarbetet med nationella aktörer på området för rättsliga och inrikes frågor, även på politisk nivå.

Vi måste gradvis stärka våra civila och militära **lednings- och kontrollstrukturer** ytterligare. Vi kommer att säkerställa att den militära planerings- och ledningskapaciteten fullt ut kan planera, kontrollera och leda icke-verkställande och militär verksamhet och icke-verkställande och militära insatser samt fälttjänstövningar. I detta sammanhang kommer vi att öka bidragen i form av personal och säkerställa att vi har de kommunikations- och informationssystem som är nödvändiga och de resurser som behövs. När den militära planerings- och ledningskapaciteten uppnår sin fulla operativa förmåga bör den betraktas som den lednings- och kontrollstruktur som i första hand ska användas. Detta kommer inte att påverka vår förmåga att fortsätta använda de i förväg fastställda nationella operationshögkvarter. Den civila planerings- och ledningskapaciteten kommer också att stärkas för att förbättra dess förmåga att planera, leda och kontrollera pågående och framtida civila uppdrag. Samarbetet och samordningen mellan de militära och civila strukturerna kommer att stärkas genom den gemensamma samordningsenheten för stöd.

Vi står fast vid vårt starka engagemang för att främja och stärka **människors säkerhet** samt respekten för och efterlevnaden av **internationell humanitär rätt och människorättslagstiftning** samt för att skydda civila, inbegripet biståndsarbetare, i alla konfliktsituationer, liksom för att vidareutveckla EU:s strategi för tillbörlig aktsamhet i detta avseende. Vi måste stå fast vid och förhindra alla försök att avveckla och undergräva internationell rätt. Vi kommer också att fortsätta att bidra till skyddet av kulturarvet, bland annat genom våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser.

Vi är fast beslutna att uppnå EU:s mål för **kvinnor, fred och säkerhet**. Att ta itu med klyftan mellan könen och könsrelaterat våld är en viktig aspekt av förebyggande och lösning av konflikter och när det gäller att bygga upp motståndskraft mot säkerhetsshot på samhällsnivå. EU:s yttre åtgärder, inbegripet civila och militära uppdrag och insatser, bör aktivt bidra till att ge kvinnor egenmakt och till att förebygga och ta itu med sexuellt och könsrelaterat våld under och efter konflikter på grundval av kvinnors, mäns, flickors och pojkers rättigheter och olika behov. Vi kommer ytterligare att främja **jämställdhet** och systematiskt integrera ett genusperspektiv, grundat på genusanalys, i all civil och militär GSFP-planering och GSFP-verksamhet, även med fokus på kvinnors jämlika och meningsfulla medverkan i alla funktioner, inbegripet i ledande ställning. Vi åtar oss också att uppnå EU:s mål för agendan för **barn och väpnad konflikt**. EU:s yttre åtgärder spelar en viktig roll när det gäller att bidra till att stoppa och förebygga allvarliga kränkningar av barn i konflikter och att därmed bryta våldscykler, bland annat genom civila och militära GSFP-åtgärder.

Gemensam beredskap

Om en medlemsstat skulle utsättas för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den medlemsstaten stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Detta ska inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik. Åtagandena och samarbetet på detta område ska vara förenliga med åtagandena inom Nordatlantiska fördragsorganisationen, som för de stater som är medlemmar i denna också i fortsättningen ska utgöra grunden för deras kollektiva försvar och den instans som genomför det. Vi kommer att fortsätta att investera i **ömsesidigt bistånd** i enlighet med artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen och **solidaritet** i enlighet med artikel 222 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt genom att ofta anordna övningar.

I syfte att öka vår beredskap kommer vi mer systematiskt att genomföra scenariobaserad **förhandsplanering**, förbättra systemen för tidig varning och anpassa operativa scenarier som motsvarar de varierande hot och utmaningar vi står inför. Genom att i förhandsplaneringsskedet kombinera geospatiala underrättelser med andra **underrättelser** kommer vi att åstadkomma civila och militära översiktsplaner som kommer att anpassas och underhållas allteftersom scenarierna utvecklas. I detta avseende kommer vi att stärka samarbetet mellan personer som ansvarar för den operativa planeringen på EU-nivå och nationell nivå.

Unionen kan endast vara effektiv om tillräckligt med samt välutbildad civil och militär personal står till dess förfogande. Vi behöver stärka vår kapacitet, våra kritiska resurser och vår utrustning i syfte att överbrygga klyftan mellan vår ambitionsnivå och de tillgängliga **resurserna**. Översikten över av den civila och militära personal som kan delta i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser behöver göras mer transparent och strukturerad genom tidiga politiska samråd för att vi ska kunna leva upp till våra ambitioner och underlätta en **rättvis fördelning** av bidrag till militära uppdrag och insatser. Vi åtar oss att ge incitament när det gäller **styrkebidrag** till militära uppdrag och insatser, t.ex. genom att öka transparensen och förutsägbarheten när det gäller trupprotation och genom att utvidga användningsområdet för gemensamma kostnader inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten. Vi är medvetna om behovet av att förlänga utstationeringsperioden för högre officerare i uppdragen för att våra icke-verkställande uppdrag ska bli effektivare. Dessa ansträngningar kommer att bidra till uppfyllandet av de relevanta åtaganden som de deltagande medlemsstaterna har gjort inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet.

Beredskap och **interoperabilitet** är nödvändiga faktorer när det gäller våra åtgärder mot hot och strategisk konkurrens. Att ofta genomföra såväl civila och militära **fälttjänstövningar** på alla områden liksom förstärkt förhandsplanering kommer att hjälpa oss att väsentligt stärka vår beredskap, främja interoperabiliteten och stödja en gemensam strategisk kultur. Fälttjänstövningar som genomförs inom en EU-ram, med ett gradvist deltagande av den militära planerings- och ledningskapaciteten, kommer att forma EU-kapaciteten för snabba insatser i synnerhet och mer allmänt stärka vår ställning, bidra till vår strategiska kommunikation och öka interoperabiliteten, inbegripet med partner.

Rysslands militära aggression mot Ukraina har bekräftat det akuta behovet av att avsevärt öka våra försvarsmakters **militära rörlighet** inom och utanför unionen. Vi kommer att stärka transportinfrastrukturen med dubbla användningsområden i hela det transeuropeiska transportnätet för att främja snabb och smidig förflyttning av militär personal, materiel och utrustning för operativa utplaceringar och övningar, i nära samarbete med Nato och andra partner. Vi kommer att enas om nya åtaganden för att påskynda och harmonisera gränsöverskridande förfaranden, hitta sätt att genomföra stora förflyttningar med kort varsel, investera i digitaliseringen av våra försvarsmakter och utveckla avancerade och energieffektiva förmågor som garanterar att vi kan reagera snabbt och agera under krävande förhållanden, med beaktande av vissa medlemsstaters konstitutionella bestämmelser. Vi kommer också att förena vårt arbete med militär rörlighet med skrivbordsövningar och fälttjänstövningar för medlemsstaternas försvarsmakter.

Mål

Vi har för avsikt att bli en mer bestämd säkerhets- och försvarsaktör genom att möjliggöra mer gedigna, snabbare och mer beslutsamma åtgärder, bland annat med avseende på unionens motståndskraft och vårt ömsesidiga bistånd och vår ömsesidiga solidaritet. Förhandsplanering kommer att vara normen och de befintliga lednings- och kontrollstrukturen kommer att stärkas. Vi kommer att vara bättre förberedda genom fälttjänstövningar och en mer integrerad strategi för kriser.

Handling

- Senast 2025 ska en **EU-kapacitet för snabba insatser**, som möjliggör snabb utplacering av en modulär styrka på upp till 5 000 militärer under krävande förhållanden, vara fullt ut operativ. Därför ska vi komma överens om operativa scenarier under 2022. Från och med 2023 kommer regelbundna fälttjänstövningar att bidra till beredskapen och interoperabiliteten.
- Senast 2023 kommer vi att fatta beslut om praktiska formerna för genomförandet av **artikel 44 i fördraget om Europeiska unionen** i syfte att göra det möjligt för en grupp av medlemsstater som är villiga och kapabla att planera och genomföra ett uppdrag eller en insats inom EU:s ram och under politiskt överinseende av rådet.
- Senast 2025 kommer den **militära planerings- och ledningskapaciteten** att kunna planera och genomföra alla icke-verkställande militära uppdrag och två mindre eller en medelstor militär(a) insats(er), liksom fälttjänstövningar. Så fort detta mål uppnåtts blir nästa steg att arbeta för att ytterligare öka vår förmåga att planera och genomföra ytterligare icke-verkställande uppdrag och militära insatser.
- Vi kommer att **stärka våra civila och militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser** ytterligare. Som ett första steg kommer vi senast i mitten av 2022 att ytterligare anpassa vårt nuvarande upplägg för militära uppdrag för att öka deras effektivitet på fältet. Vi kommer även att undersöka hur vi kan stärka våra båda marina insatser. Samtidigt kommer vi att undersöka andra möjligheter att tillhandahålla riktat rådgivningsstöd till partnerländernas säkerhets- och försvarsorganisationer.
- Vi kommer att stärka det **ömsesidiga stödet mellan GSFP-uppdrag och GSFP-insatser och EU-ledda tillfälliga uppdrag och insatser**, i linje med deras respektive mandat. Före utgången av 2022 kommer vi som ett första steg att etablera förbindelser inom operationsområdet, t.ex. mellan EU NAVFOR Atalanta och den europeiska insatsen för maritim medvetenhet i Hormuzsundet, samt i Sahel.
- Med utgångspunkt i erfarenheterna från konceptet **samordnad närvaro till havs** i Guineabukten och dess utvidgning i den nordvästra delen av Indiska oceanen kommer vi under det andra halvåret 2022 att överväga andra havsområden av intresse.
- Senast 2023 kommer vi att enas om ett militärt koncept för **flygsäkerhetsinsatser**, inbegripet flygunderstöd, räddnings- och evakueringsinsatser, övervakning och katastrofhjälp.

- Senast i mitten av 2023 kommer vi att anta en ny **civil GSFP-pakt** som kommer att förbättra effektiviteten i våra uppdrag ytterligare och bidra till att utveckla nödvändig civil förmåga. Vi kommer också att ytterligare stärka samarbetet mellan EU:s och medlemsstaternas relevanta RIF-aktörer och GSFP. Vi kommer att inom 30 dagar kunna placera ut ett **civilt GSFP-uppdrag** om 200 fullt utrustade experter, även i komplexa miljöer.
- Vi kommer att systematiskt integrera ett **människorätts-** och ett **genusperspektiv** i alla civila och militära GSFP-verksamheter och öka antalet kvinnor i alla funktioner, inbegripet i ledande ställning. Senast 2023 kommer vi att stärka vårt nätverk av människorätts- och genusrådgivare i våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser.

Förberedelser

- Vi kommer att fortsätta att bedriva regelbundna övningar för att ytterligare stärka vårt **ömsesidiga bistånd** i samband med ett väpnat angrepp i enlighet med artikel 42.7 i fördraget om Europeiska unionen. Detta kommer att omfatta regelbundna cyberövningar med början 2022.
- Från och med 2023 kommer vi att organisera regelbundna **fälttjänstövningar** på alla områden, där den militära planerings- och ledningskapaciteten engageras gradvis. I dessa övningar kommer också civila och militära GSFP-element att kombineras.
- Senast 2022 kommer vi att enas om ett **register för trupprotationscykler** för militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser och förstärka framförhållningen vad avser politisk styrkebedömning för både civila och militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser.
- Mot bakgrund av förslagen om EU-kapaciteten för snabba insatser kommer vi senast 2023 även att åter utvärdera användningsområdet för och definitionen av **gemensamma kostnader** för att öka solidariteten och stimulera deltagandet i militära uppdrag och insatser, samt de övningsrelaterade kostnaderna.
- Före utgången av 2022 kommer vi att göra nya åtaganden i syfte att avsevärt förstärka och investera i den **militära rörligheten**, och vi kommer att enas om en ambitiös, reviderad handlingsplan. Denna kommer att omfatta nya åtgärder på områden som digitalisering, ökad cyberresiliens i transportinfrastrukturen och dess stödsystem samt användning av artificiell intelligens och luft- och sjötransporter för att förbättra den militära rörligheten i och utanför EU. Inför framtiden kommer vi att ytterligare öka och maximalt utnyttja investeringarna i den militära rörligheten¹.
  - Vi kommer omedelbart att påskynda genomförandet av transportinfrastrukturprojekt med dubbla användningsområden, bland annat genom att tidigarelägga budgeten för militär rörlighet inom ramen för handlingsplanen för militär rörlighet och Fonden för ett sammanlänkat Europa.
  - Före utgången av 2022 kommer vi att inleda en analys av EU:s transportinfrastrukturkapacitet att genomföra stora förflyttningar med kort varsel.
  - Senast 2025 kommer vi att slutföra förbättringen och harmoniseringen av gränsöverskridande förfaranden.

---

¹ Detta kommer att ske utan att det påverkar EU:s nästa fleråriga budgetram.

3. SÄKERHET

Vi måste på bästa sätt förbereda oss för plötsliga utmaningar. Våra strategiska konkurrenter angriper oss med en bred uppsättning verktyg och testar vår **motståndskraft** med syftet att minska vår **säkerhet** och aktivt underminera vårt säkra tilltröde till det maritima området, luftrummet, cyberområdet och rymdområdet. Vi konfronteras allt oftare med hot av hybrid art. Dessutom är gränsöverskridande hot, såsom terrorism och spridning av vapen, fortfarande en ständig utmaning. Vi måste stärka vår motståndskraft betydligt genom att bättre förutse, upptäcka och reagera på sådana hot. Den regelbundna och strukturerade översynen av vår hotanalys kommer att bidra till detta men den utgör bara en komponent.

Förstärkning av vår tidiga varning, underrättelsebild och säkra kommunikation

Vi kommer att investera mer i gemensam analys för att stärka vår **lägesuppfattning** och **strategiska framsynthet** på grundval av vårt system för tidig varning och vår mekanism för framtidsanalys. Vi kommer att förstärka vår underrättelsebaserade lägesuppfattning och relevant EU-kapacitet, framför allt inom ramen för **EU:s gemensamma kapacitet för underrättelseanalys**, samt EU:s satellitcentrum. Detta kommer också att föra oss närmare en **gemensam strategisk kultur** och bidra till EU:s trovärdighet som strategisk aktör. Vi behöver upprätthålla vår spetskompetens när det gäller att säkerställa EU:s självständiga beslutsfattande, bland annat på grundval av geospatiala data. Vi kommer att stärka EU:s gemensamma kapacitet för underrättelseanalys som enda kontaktpunkt för strategiska underrättelsebidrag från medlemsstaternas civila och militära underrättelse- och säkerhetstjänster. Detta kommer att underlätta utbytet av strategiska underrättelser för en bättre reaktion på de utmaningar som vi ställs inför och tillhandahållande av bättre tjänster till beslutsfattare inom EU:s institutioner och medlemsstater.

Eftersom EU:s institutioner utsätts för allt fler cyberattacker eller försök att ta sig in i deras system måste unionen stärka skyddet av sina mest kritiska processer, tillgångar och uppgifter och säkerställa att man kan förlita sig på stabil och tillförlitliga information och adekvata europeiska kommunikationssystem. En förstärkt underrättelsebild ställer krav på förbättrade **säkra kommunikationer**. Därför kommer vi både att strömlinjeforma säkerhetsreglerna och bestämmelserna och stärka den gemensamma strategi som medlemsstaterna, EU:s institutioner, organ och byråer samt GSFP-uppdrag och GSFP-insatser tillämpar vad gäller skydd av information, infrastruktur och kommunikationssystem. För detta krävs investeringar i avancerad europeisk teknisk utrustning, infrastruktur och expertis. Med utgångspunkt i EU:s cybersäkerhetsstrategi uppmanar vi EU:s institutioner, organ och byråer att anta ytterligare standarder och regler för informations- och cybersäkerhet samt för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och känsliga icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och därmed underlätta säkra utbyten med medlemsstaterna.

Hybridhot, cyberdiplomati och utländsk informationsmanipulering och inblandning

Vi kommer att avsevärt förstärka vår **motståndskraft** för och förmåga att motverka **hybridhot**, cyberattacker och utländsk informationsmanipulering och inblandning. Statliga och icke-statliga utländska aktörer förfinar och stärker därigenom ständigt sin taktik, sin teknik och sina förfaranden, såsom instrumentaliseringen av irreguljära migrationsflöden, rättslig krigföring (*lawfare*) och maktmedel riktade mot vår ekonomiska säkerhet och energitrygghet. Ett stort antal befintliga och eventuella nya EU-verktyg kommer därför att föras samman i **EU:s verktygslåda för hantering av hybridhot**. Denna verktygslåda bör utgöra en ram för en samordnad reaktion på hybridkampanjer som påverkar EU och dess medlemsstater och bör t.ex. omfatta förebyggande, samarbetsinriktade, stabiliserande och restriktiva åtgärder samt återhämtningsåtgärder, och stärka solidariteten och det ömsesidiga biståndet. Medlemsstaterna får föreslå samordnad attribuering av hybridverksamhet, med beaktande av att attribuering är en suverän nationell befogenhet. Vårt svar kräver, i förekommande fall, en fullständig mobilisering av alla relevanta civila och militära instrument med utgångspunkt i den yttre och den interna politiken. Det måste också grundas på en gemensam samsyn och bedömning av dessa hot. Därför kommer vi att stärka vår förmåga att upptäcka, identifiera och analysera sådana hot och deras ursprung. I detta avseende kommer den gemensamma kapaciteten för underrättelseanalys (SIAC), särskilt den **gemensamma enheten för hybridhot**, att tillhandahålla framsyn och lägesuppfattning. Som en del av denna mer omfattande EU-verktygslåda för hantering av hybridhot behöver vi stärka vår **sociala och ekonomiska motståndskraft** och skydda kritisk infrastruktur och våra demokratier samt EU:s valprocesser och de nationella valprocesserna. Vi kommer också att inrätta **EU:s snabbinsatssteam för hybridhot** som kan anpassas till hotet och som bygger på relevant sektorsspecifik civil och militär expertis på nationell nivå och EU-nivå som stöd för medlemsstaterna, GSFP-uppdrag och GSFP-operationer samt partnerländer när det gäller att motverka hybridhot. Vi kommer att säkerställa synergier och undersöka ytterligare sätt att samarbeta med Nato när det gäller att motverka hybridhot.

Vi måste också ha förmåga att snabbt och kraftfullt svara på cyberattacker, däribland statsstödd skadlig cyberverksamhet riktad mot kritisk infrastruktur och attacker med utpressningsprogram. För att uppnå detta kommer vi att stärka vår förmåga att identifiera och analysera cyberattacker på ett samordnat sätt. Vi kommer att stärka **EU:s verktygslåda för cyberdiplomati** och fullt ut utnyttja alla dess instrument, inbegripet förebyggande åtgärder och sanktioner mot externa aktörer för skadlig cyberverksamhet mot unionen och dess medlemsstater. Vi kommer att bidra till EU:s gemensamma cyberenhet för att förbättra den gemensamma lägesuppfattningen och samarbetet mellan EU:s institutioner och medlemsstaterna.

Vi kommer att reagera med kraft på utländsk informationsmanipulering och inblandning, precis som vi har gjort genom våra beslutsamma och samordnade åtgärder mot Rysslands desinformationskampanj i samband med landets militära aggression mot Ukraina. Vi kommer att fortsätta med detta i full överensstämmelse med EU:s interna politik genom att nå en samsyn om hotet och genom att vidareutveckla en rad instrument för att upptäcka, analysera och ta itu med det på ett effektivt sätt samt utfärda straffavgifter för dem som utövar sådan verksamhet. För att stärka vår sociala motståndskraft kommer vi också att stärka tillgången till trovärdig information och fria och oberoende medier i hela unionen. I detta syfte, och i enlighet med uppmaningen i handlingsplanen för demokratin i Europa, kommer vi att utarbeta en **EU-verktygslåda för hantering och motverkan av utländsk informationsmanipulering och inblandning**, bland annat inom våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Det kommer att förbättra våra reaktionsmöjligheter, vår motståndskraft och vårt samarbete, både inom EU och vid stödet till partnerländer, och förbättra lägesuppfattningen via systemet för snabbt informationsutbyte. Vi kommer också att gå vidare med den gemensamma operativa mekanismen för valprocesser och ett eventuellt utseende av valinfrastruktur till kritisk infrastruktur. Vi kommer att fortsätta arbeta med likasinnade partner såsom Nato, G7 samt civilsamhället och den privata sektorn och öka våra ansträngningar inom ramen för FN.

Säkerställande av vårt tillträde till strategiska områden

Vi kommer att vidareutveckla EU:s **politik för cyberförsvar** i syfte att skydda, upptäcka, försvara och avskräcka från cyberattacker. Den kommer att främja forskning och innovation, stimulera EU:s industriella bas samt främja utbildning för att säkerställa att vi är redo att agera. Den kommer att öka samarbetet bland EU:s och medlemsstaternas cyberförsvarsaktörer och utveckla mekanismer för att mobilisera kapaciteten på EU-nivå, bland annat i samband med GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Den kommer också att stärka samarbetet med likasinnade partner på området cyberförsvar, framför allt med Nato. En ny europeisk **lag om cyberresiliens** kommer att förbättra vår gemensamma strategi för cyberinfrastruktur och cyberstandarder. Vi kommer att verka för att en europeisk infrastruktur för säkerhetscentrum ska inrättas.

I linje med EU:s strategi för cybersäkerhet kommer vi att utveckla unionens **arbete på cyberområdet** genom att öka vår förmåga att förebygga cyberattacker med hjälp av kapacitetsuppbyggnad, förmågeutveckling, utbildning, övningar, ökad motståndskraft och genom ett fast bemötande av cyberattacker mot unionen, dess institutioner och dess medlemsstater med användning av samtliga tillgängliga EU-verktyg. Vi kommer att ytterligare signalera vår beslutsamhet att vidta omedelbara och långsiktiga åtgärder mot fientliga aktörer som försöker neka EU och dess partner säker och öppen tillgång till cyberrymden. Vi kommer att stödja våra partner i arbetet med att förbättra deras cyberresiliens och i händelse av cyberkriser sända ut experter från EU och medlemsstaterna för att erbjuda stöd. Genom regelbundna övningar på cyberområdet kommer vi att bidra till ökad solidaritet och ökat ömsesidigt bistånd. Vi kommer att stärka vår förmåga vad avser **underrättelser om cyberhot** i syfte att öka vår cyberresiliens bland annat genom att tillhandahålla effektivt stöd till våra civila och militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser liksom till våra försvarsmakter. Vi kommer att öka interoperabiliteten och informationsutbytet genom samarbete mellan militära it-incidenthanteringsorganisationer (mil CERT) samt vid genomförandet av cyberinsatser på försvarsområdet. Vi konstaterar att förbättrad cybersäkerhet är ett sätt att öka effektiviteten och höja säkerheten i våra insatser på land, i luften, till havs och i yttre rymden.

Vår handlingsfrihet är beroende av ett säkert och oberoende tillträde till **rymdområdet**. Vi måste vara förberedda på en mer konkurrenskraftig och omstridd rymdmiljö. På grund av vårt ökade beroende av rymdsystem och rymdtjänster är vi mer sårbara för strategiska konkurrenters oansvariga och hotfulla beteende. Det växande antalet föremål i omloppsbanan och rymdskrot ökar också riskerna och spänningarna. EU:s rymdprogram och andra av unionens och dess medlemsstaters rymdinfrastrukturer bidrar till vår motståndskraft. De erbjuder viktiga tjänster som ersätter eller kompletterar markinfrastruktur för jordobservation, satellitnavigering eller telekommunikation. EU:s rymdsystem bör erbjuda säkerhets- och försvarsaktörerna global konnektivitet. I detta syfte kommer vi att utarbeta ett förslag till ett rymdbaserat globalt och säkert EU-kommunikationssystem, bland annat genom unionens program för säker konnektivitet 2023–2027.

Det erkänns att EU:s rymdtillgångar står under civil kontroll, samt att EU:s rymdprogram är av stor vikt, men det föreligger ett akut behov av att komplettera den nuvarande rymdstrategin och stärka unionens säkerhets- och försvarsdimensioner i rymden. EU:s nya **rymdstrategi för säkerhet och försvar** kommer att hjälpa oss att skapa en samsyn på rymdrelaterade risker och hot, utveckla lämpliga lösningar och förmågor för att reagera bättre och snabbare på kriser, förstärka vår motståndskraft och till fullo utnyttja de fördelar och möjligheter som har koppling till rymdområdet. Denna strategi bör till exempel omfatta politiska, operativa, diplomatiska och styrningsrelaterade dimensioner.

Vi kommer även i fortsättningen att investera i **rymdövervakning** för att bättre förstå och minska ryldbaserade risker, hot och sårbarheter. Vi kommer att stärka innovationer med dubbla användningsområden och investera i förmågeutveckling så att Europa kan dra nytta av ett oberoende tillträde till rymden. Vi kommer att skydda leveranskedjor inom rymdindustrin och investera i viktig rymdteknik i samordning med Europeiska försvarsbyrån och Europeiska rymdorganisationen. Vi kommer också att stärka relaterade europeiska leveranskedjors motståndskraft för att säkerställa rymdinfrastrukturens integritet, säkerhet och drift. Vi kommer att ha ett nära samarbete med partner för att minska hoten i linje med FN:s pågående insatser för att utveckla normer, regler och principer för ansvarsfullt beteende i yttre rymden. Vi kommer att verka för en gemensam EU-strategi för rymdtrafikledning, med utgångspunkt i det gemensamma meddelandet från kommissionen och den höga representanten. Vi kommer att genomföra övningar för att pröva våra rymdtillgångars motståndskraft och kartlägga vilka medel som behövs för att avhjälpa brister när det gäller att agera snabbt och bestämt på rymdrelaterade hot i samband med nödsituationer eller kriser. Galileos mekanism för motåtgärder mot hot ska valideras och kommer att utvidgas så att den omfattar även andra delar av EU:s rymdprogram. Vi strävar också efter att ytterligare stärka solidariteten, det ömsesidiga biståndet och krishanteringen i händelse av angrepp från rymden eller hot mot ryldbaserade tillgångar, bland annat genom övningar.

Luftrummet är avgörande för att säkra våra territorier och befolkningar samt för internationell handel och internationella resor. Statliga och icke-statliga aktörer utmanar vår säkerhet, både på och utanför EU:s territorium, till exempel genom kapningar av civila flygplan och ökad användning av drönare och ny teknik. Världen över ökar den avancerade militära förmågan, t.ex. i form av obemannade luftfartyg, luftförsvar på medellång och lång distans och moderna flygplan, och den hotar i allt högre grad en säker och oinskränkt användning av luftrummet. En fri och säker tillgång till luftrummet hotas också av våra konkurrenters strategier för avregling (*Anti-Access/Area Denial*), särskilt i vårt närområde. I nära samarbete med berörda aktörer inom den civila luftfarten och med Nato kommer vi att gå vidare med en strategisk reflektion för att bevara vårt obestridda tillträde till luftrummet.

Med utgångspunkt i en uppdatering av EU:s strategi för sjöfartsskydd och dess handlingsplan kommer vi att investera ytterligare i **sjöfartsskydd** och en global närvaro till havs och därmed säkerställa obehindrat tillträde till det fria havet och viktiga farleder samt respekt för den internationella havsrätten. Provocerande brott till havs, kriminell verksamhet som piratdåd, illegal handel, tvister om havsområden och överdrivna anspråk, nekat tillträde och hybridhot är faktorer som alla undergräver sjöfartsskyddet. I syfte att skydda våra sjöfartsintressen och viktig sjöfartsinfrastruktur, inbegripet våra havsbottnar, kommer vi att förstärka vår kapacitet att samla in och tillhandahålla korrekta uppgifter och underrättelser för att stärka lägesuppfattningen, bland annat genom informationsutbyte mellan civila och militära aktörer. För detta ändamål kommer vi att fortsätta att utveckla gemensamma operativa, förmågerelaterade och tekniska lösningar, bland annat genom att på bästa sätt utnyttja ramen för det permanenta strukturerade samarbetet. Vi kommer att ytterligare utveckla mekanismen för **samordnad närvaro till havs** och förstärka samspelet och samordningen mellan våra GSFP-insatser till sjöss och berörda aktörer. Vi kommer att anordna regelbundna övningar till havs för medlemsstaternas flottor och kustbevakningar för att öka vår beredskap och motståndskraft på sjöfartsområdet. Vi kommer även att fullt ut tillämpa vår partnerskapspolitik inom sjöfartsområdet, t.ex. genom hamnanlöp, utbildning och övningar samt kapacitetsuppgygnad.

Kampen mot terrorism

Vi kommer att stärka våra insatser för att bättre **förebygga och bekämpa terrorism**. Med hjälp av våra GSFP-instrument och andra verktyg kommer vi att stödja partnerländerna, inbegripet genom diplomatiska kontakter och politisk dialog, stabiliseringsinsatser, program för att förebygga och motverka våldsam extremism samt samarbete på rättsstatsområdet, och samtidigt främja en fullständig respekt för mänskliga rättigheter och för internationell rätt. Vi kommer att intensifiera vårt samarbete med strategiska partner, däribland FN och i andra multilaterala forum, såsom det globala forumet för terrorismbekämpning och den globala koalitionen mot Daish. Vi kommer också att hantera ny utveckling, t.ex. användningen av ny teknik för terrorismfinansiering och spridningen av terrorisminnehåll online. Vi kommer att ytterligare stärka vårt nätverk av experter på terrorismbekämpning i EU-delegationerna.

Främjande av nedrustning, icke-spridning och vapenkontroll

Vi kommer att upprätthålla, stödja och gå vidare med ramen för **nedrustning, icke-spridning och vapenkontroll**. Vi kommer att fortsätta att stödja den centrala rollen för fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen och framhålla behovet av att fullgöra alla skyldigheter enligt det fördraget och åtaganden vid tidigare granskningskonferenser, inbegripet behovet av konkreta framsteg i riktning mot ett fullständigt genomförande av artikel VI, med ett totalt avskaffande av kärnvapen som slutmål. Vi är fast beslutna att i enlighet med fördragets mål sträva efter en säkrare och tryggare värld för alla på ett sätt som främjar internationell stabilitet, fred och säkerhet. Vi måste öka vår kapacitet att kontrollera immateriella överföringar, inbegripet av vetenskaplig kunskap vid behov. Detta omfattar skydd och förstärkning av befintliga exportkontrollsystem. Inför nya utmaningar som härrör från ny teknik är EU alltjämt fast beslutet att bevara strukturerna för nedrustning, icke-spridning och vapenkontroll. En samordnad strategi med partnerna är också avgörande i detta avseende.

När det gäller vapenkontroll kommer EU och dess medlemsstater att intensifiera sina utbyten och insatser beträffande möjliga vapenkontrollösningar med beaktande av sina säkerhetsintressen och i nära samordning med partnerna, framför allt Förenta staterna och Nato. Vi kommer att arbeta vidare med denna fråga. Vi kommer även i fortsättningen att uppmana de stater som har de största kärnvapenarsenalerna att minska dessa genom överenskommelser för tiden efter det nya Startavtalet, inklusive strategiska och icke-strategiska utplacerade kärnvapen, och ytterligare diskussioner om förtroendeskapande åtgärder, kontroll, öppenhet om kärnvapendoktriner och strategiska riskminskningsåtgärder.

Ökad motståndskraft mot klimatförändringar, klimatkatastrofer och klimatkriser

Klimatförändringarna och miljöförstöringen utgör hot i sig men de är också riskförstärkare. Den globala uppvärmningen medför mer **frekventa och extrema väderhändelser** och **naturkatastrofer** samt förstörelse av ekosystem världen över som ökar sårbarheten och exponeringen. Detta ökar potentialen för social, ekonomisk och politisk instabilitet och konflikt i utsatta länder. Klimatförändringarna och miljöförstöringen inverkar på viktiga energiinfrastrukturer, jordbruket och bristen på naturresurser och förvärrar därmed befintliga sociala ojämlikheter och gör att sårbara samhällen utsätts för nya typer av risker. Detta har därmed direkta konsekvenser även för vår säkerhet och vårt försvar. En omställning till klimatneutrala ekonomier kan få sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser som kan förstärka situationer som tenderar att ge upphov till konflikt. Vi bedömer ytterligare klimatförändringarnas och miljöförstöringens olika effekter på den globala och regionala säkerheten samt på våra väpnade styrkor och våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Vi kommer att anpassa unionens säkerhets- och försvarssektor liksom våra GSFP-åtaganden och öka energi- och resurseffektiviteten, inbegripet våra GSFP-uppdrags och GSFP-insatsers miljöavtryck, i överensstämmelse med unionens mål att uppnå klimatneutralitet senast 2050 i enlighet med den europeiska gröna given och utan att reducera den operativa effektiviteten. I detta syfte kommer vi att stärka den gröna teknikens och den hållbara digitaliseringens roll inom de väpnade styrkorna och försvarssektorn i vidare bemärkelse. Vi kommer också att integrera klimatförändringar och miljöhänsyn i våra civila och militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Vi kommer dessutom att stärka vår analyskapacitet och våra system för tidig varning vad gäller de specifika säkerhetsutmaningar som uppstår i samband med klimatförändringarna och den globala omställningen till en klimatneutral, resurseffektiv och cirkulär ekonomi.

Det är viktigt att ha en integrerad strategi för att hantera större kriser. Covid-19-pandemin har, liksom krisen i Afghanistan, visat vikten av att utveckla en ökad förmåga att **rädda och evakuera** våra medborgare när de utsätts för fara utanför våra gränser. Den har också lyft fram den viktiga roll som väpnade styrkor kan spela under **komplexa kriser**. Medlemsstaternas militära aktörer kan mobilisera betydande tillgångar till stöd för civila katastrofhanteringsaktörer vad avser stöd och infrastruktur inom logistik, medicin och säkerhet. Med utgångspunkt i de befintliga strukturerna i EU:s militära stab, såsom EU:s cell för planering av förflyttningar, och kommissionens mekanismer för humanitärt bistånd och katastrofhjälp kommer vi att förbättra den militära biståndskapaciteten liksom den effektiva samordningen mellan civila och militära myndigheter på nationell nivå och unionsnivå. Detta kommer att säkerställa att militära aktörer som en sista utväg är beredda att bistå de civila myndigheterna i samband med framtida nödlägen och katastrofer. EU:s militära stab kan också bidra till samordningen av logistiskt stöd och logistiskt bistånd till medlemsstater och tredjeländer i en kris samt till genomförandet av EU-instrument, t.ex. den europeiska fredsfaciliteten eller, på medlemsstaternas begäran, klausulen om gemensamt försvar, **i enlighet med fördraget om Europeiska unionen**. Europeiska utrikestjänstens krishanteringsmekanismer, vårt konsulära stöd och vår säkerhet på fältet kommer också att ses över och stärkas för att förbättra biståndet till medlemsstaterna när de försöker skydda och rädda sina medborgare utomlands samt för att stödja våra EU-delegationer när de behöver evakuera sin personal. Tillsammans med unionens civilskyddsmekanism kommer vi att stödja civila katastrofhjälpsinsatser, och vi behöver säkerställa att vi på ett säkert sätt kan evakuera våra medborgare från platser som drabbats av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan. Vi kommer också att utöka samordningen med FN och Nato i detta sammanhang.

Mål

Vi måste på bästa sätt förbereda oss för plötsliga utmaningar. Vi kommer att betydligt förstärka vår motståndskraft. Vi kommer att sammanföra våra verktyg för att bättre motverka hybridhot genom att ta fram en verktygslåda för hantering av hybridhot. Detta innebär också att vi kommer att förstärka vårt cyberförsvar och vår cybersäkerhet och stärka vår kapacitet att avskräcka och hindra utländsk informationsmanipulering och inblandning. Dessutom måste vi kunna säkra vårt tillträde till och närvaro på det fria havet, i luften och i den yttre rymden. Vi avser att ytterligare öka vår motståndskraft mot klimatrelaterade risker samt katastrofer orsakade av människan och naturkatastrofer samtidigt som vi eftersträvar att EU ska kunna bidra med en klimatneutral närvaro på marken. Vi kommer också att stärka vår förmåga att rädda och evakuera våra medborgare när de är i fara utanför våra gränser. Alla dessa insatser bidrar till att stärka vår solidaritet och vårt ömsesidiga bistånd.

Underrättelseverksamhet och säker kommunikation

- Före utgången av 2022 kommer den gemensamma kapaciteten för underrättelseanalys att se över **EU-hotanalysen** i nära samarbete med medlemsstaternas underrättelsetjänster. Sådana regelbundna och strukturerade översyner kommer att genomföras åtminstone vart tredje år eller tidigare om en föränderlig strategisk och säkerhetsmässiga kontext så kräver.
- Senast 2025 kommer vi att stärka vår **gemensamma kapacitet för underrättelseanalys** genom att öka dess resurser och förmågor. Senast 2025 kommer vi även att stärka **Europeiska unionens satellitcentrum** för att främja vår autonoma geospatiala underrättelsekapacitet.
- För att underlätta informationsutbyte, inbegripet av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, uppmanar vi EU:s institutioner, organ och byråer att 2022 anta ytterligare **normer och regler för att säkerställa cybersäkerhet och informationssäkerhet**.

Hybridhot, cyberdiplomati och utländsk informationsmanipulering och inblandning

- Under 2022 kommer vi att ta fram **EU:s verktygslåda för hantering av hybridhot**, som bör utgöra ramen för en samordnad reaktion på hybridkampanjer mot EU och dess medlemsstater och som exempelvis innefattar förebyggande, samarbetsinriktade, stabiliserande och restriktiva åtgärder **och återhämtningsåtgärder** samt stödja solidaritet och ömsesidigt bistånd. Detta kommer att sammanföra befintliga och eventuella nya instrument, inbegripet inrättandet av EU:s snabbinsatsteam för hybridhot som stöd till medlemsstaterna, GSFP-uppdrag, GSFP-insatser och partnerländerna när det gäller att motverka hybridhot. På grundval av EU:s utgångsvärden för sektorsspecifik hybridresiliens och det rådande säkerhetsläget kommer vi att identifiera brister och behov samt vad som behöver göras för att åtgärda dem. EU:s handbok om motverkande av hybridhot kommer också att ses över.
- Under 2022 kommer vi att ytterligare förstärka **verktygslådan för cyberdiplomati**, framför allt genom att undersöka ytterligare motåtgärder.

- Under 2022 kommer vi att ta fram en **verktygslåda för hantering av utländsk informationsmanipulering och inblandning**. Detta kommer att förbättra vår förmåga att upptäcka, analysera och reagera på hot, inbegripet genom att utfärda straffavgifter för förövarna. Vi kommer att ytterligare förbättra EU:s förmåga till strategisk kommunikation och motverkande av desinformation. Senast 2023 kommer vi att skapa en mekanism som lämpar sig för systematisk insamling av uppgifter om incidenter, vilket ska underlättas av ett särskilt dataområde, i syfte att skapa en samsyn vad gäller utländsk informationsmanipulering och inblandning. Senast 2024 ska alla GSFP- uppdrag och GSFP-insatser fullt ut ha rustats med den förmåga och de resurser som behövs för att använda relevanta instrument i denna verktygslåda.

Strategiska områden

- Under 2022 kommer vi att vidareutveckla EU:s **politik för cyberförsvar** i syfte att skydda, upptäcka, försvara och avskräcka från cyberattacker. Under 2022 kommer det att läggas fram förslag om en ny **européisk lag om cyberresiliens**, och arbetet med den **gemensamma cyberenheten** kommer att fortsätta.
- Före utgången av 2023 kommer vi att anta en **européisk rymdstrategi för säkerhet och försvar**. Vi kommer att börja med att validera Galileos mekanism för motåtgärder mot hot före utgången av 2022 och utvidga den så att den omfattar även andra delar av programmet. Före utgången av 2022 kommer vi att undersöka användningen av mekanismer för solidaritetsverksamhet, ömsesidigt bistånd och krishantering vid attacker från rymden eller hot mot rymdbaserade tillgångar. Därför kommer vi också att bedriva övningsverksamhet där solidariteten och reaktionerna i samband med händelser och tillbud i rymdområdet testas, vilket kommer att vara av vidare nytta för vår gemensamma rymdstrategi.
- På grundval av en uppdatering av EU:s strategi för sjöfartsskydd kommer vi senast 2025 vi att vidareutveckla och stärka EU:s mekanismer för medvetenhet om **sjöfartsskydd**, t.ex. en gemensam miljö för informationsutbyte (CISE) för övervakningen av EU:s sjöbevakningsområde (Marsur), i syfte att främja interoperabilitet, underlätta beslutsfattande och stödja en större operativ effektivitet. Vi kommer att ytterligare synliggöra vår närvaro till havs inom och utanför EU, inbegripet genom hamnanlöp, utbildning och övningar samt kapacitetsuppbyggnad.
- Före utgången av 2022 kommer vi att fortsätta med en strategisk reflektion om **luftrummet** för att säkerställa fritt, säkert och tryggt europeiskt tillträde till luftrummet.

Kampen mot terrorism

- Vi kommer att intensifiera våra kontakter med strategiska partner och vår medverkan i multilaterala forum samt ytterligare stärka nätverket med experter på terrorismbekämpning i EU-delegationerna. Senast i början av 2023 kommer vi att se över de av EU:s verktyg och program som bidrar till uppbyggnaden av partnernas terrorismbekämpningskapacitet för att öka deras verkan, inbegripet bekämpningen av terrorismfinansiering.

Främjande av nedrustning, icke-spridning och vapenkontroll

- Senast 2023 kommer vi att förstärka konkreta **EU-åtgärder till stöd för nedrustnings-, icke-spridnings- och vapenkontrollmål**. Vi kommer särskilt att öka vårt stöd till våra partner och hjälpa dem att fullt ut genomföra sanktioner och kontrollförfaranden. Vi kommer även i fortsättningen att efterlysa överenskommelser för tiden efter det nya Startavtalet.

Klimatförändringar, klimatkatastrofer och klimatkriser

- Före utgången av 2023 ska medlemsstaterna med tanke på ett fullständigt genomförande av färdplanen för **klimatförändringar och försvar** utarbeta nationella strategier för att förbereda de väpnade styrkorna för klimatförändringarna. Senast 2025 kommer alla GSFP-uppdrag och GSFP-insatser att ha en miljörådgivare och rapportera om sina miljöavtryck.
- Vi kommer att förbättra **förmågan hos medlemsstaternas väpnade styrkor att stödja de civila myndigheterna** i nödsituationer både i planerings- och i genomförandefaserna, samtidigt som vi även förbättrar samordningen mellan civila och militära myndigheter på samtliga nivåer. Detta kommer att inbegripa fälttjänstövningar och gemensamma övningar som inbegriper katastrofhjälpsscenarier, men också humanitärt bistånd i överensstämmelse med humanitära principer. Senast 2023 kommer vi att stärka **Europeiska utrikestjänstens krishanteringsstrukturer, inklusive lägesrummet**, för att öka vår förmåga att hantera komplexa nödlägen, såsom evakuerings- och räddningsinsatser utomlands, i nära samarbete med Centrumet för samordning av katastrofberedskap.

4. INVESTERINGAR

I linje med Versaillesagendan och med tanke på de utmaningar vi står inför och för att bättre skydda våra medborgare måste vi beslutsamt göra fler och bättre investeringar i försvarsförmågor och innovativ teknik på både EU-nivå och nationell nivå, samtidigt som vi erkänner den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik. Vi behöver stärka vår försvarsförmåga och göra medlemsstaternas försvarsmakter rustade för den värld vi står inför. Vi måste bli djärvare och snabbare med att åtgärda **kritiska förmågebrister**, övervinna fragmentering, uppnå full interoperabilitet mellan våra styrkor och stärka en motståndskraftig, konkurrenskraftig och innovativ europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas i hela unionen, vilket även säkerställer en gränsöverskridande medverkan av små och medelstora företag. Vi är medvetna om att större investeringar i gemensam förmågeutveckling ger större effektivitet genom ökade stordriftsfördelar och ett mer ändamålsenligt agerande. Det fungerar också som stöd för europeiska innovatörer och tillverkare. Det är mycket viktigt att vi uppnår teknisk suveränitet på vissa kritiska teknikområden, minskar **de strategiska beroendeförhållandena** på andra områden och minskar sårbarheten i våra värdekedjor om vi ska kunna möta utmaningarna från en allt farligare omvärld och vara mer motståndskraftiga. Samarbete med likasinnade partner runt om i världen på ömsesidig grund är avgörande för att öka EU:s resiliens och försörjningstrygghet, och samtidigt minska det strategiska beroendet och öka den ömsesidiga nyttan.

Strategiska riktlinjer

I linje med de åtaganden som redan gjorts genom det permanenta strukturerade samarbetet och med tanke på de strategiska utmaningar vi står inför, är det angeläget att vi **investerar mer och på ett bättre sätt**. Vi kommer därför att kraftigt öka våra försvarsutgifter och låta en betydande andel gå till investeringar, med fokus på identifierade strategiska brister. Vi kommer att säkerställa en samordnad och samarbetsinriktad europeisk strategi för sådana ökade utgifter i medlemsstaterna och på EU-nivå, för att maximera resultaten, öka interoperabiliteten och fullt ut utnyttja stordriftsfördelar. I detta syfte kommer vi att fastställa strategiska riktlinjer för de resurser som behövs för att tillgodose våra säkerhetsbehov och för att fullt ut använda EU:s verktyg för att uppmuntra gemensamma försvarsinvesteringar.

I linje med den ambitionsnivå som vi enats om kommer vi att samarbeta för att snabbt anpassa våra militära styrkor och civila kapacitet på ett sådant sätt att de kan agera snabbt och bidra till att säkra våra intressen och värden, öka vår motståndskraft samt skydda unionen och dess medborgare. I detta syfte kommer vi att vidareutveckla **heltäckande styrkor** som är **flexibla och rörliga, interoperabla, tekniskt avancerade, energieffektiva** och **motståndskraftiga**. I enlighet med principen om en enda uppsättning av styrkor förblir dessa styrkor i medlemsstaternas händer och kan även sättas in inom andra ramar.

Vi kommer att anpassa EU:s **planering och utveckling av försvarsförmågan**, särskilt genom att se över kapacitetsmålsprocessens scenarier för vår förmågeplanering så att de bättre återspeglar en operativ verklighet och strategisk framsynthet samt ställer nödvändiga resurser till förfogande för GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Sådana scenarier innefattar såväl snabba militärinsatser under krävande förhållanden som reaktioner på hybridhot, säkerställande av tillträde till strategiska områden, såsom det fria havet, luftrummet samt cyber- och rymdområdet, och att tillhandahålla militärt stöd till civila myndigheter. Vi kommer att närmare beskriva de strategiska planeringselementen, såsom reaktionstid, varaktighet, omgivningar, avstånd och samtidighet för de insatser som är nödvändiga för att anpassa scenarierna för förmågeplanering. Resultaten av kapacitetsmålsprocessen kommer även i fortsättningen att utgöra ett viktigt bidrag till förmågeutvecklingsplanen, som omfattar framtida trender i fråga om försvarsförmågan och tekniska framtidsutsikter.

Vi måste säkerställa att alla EU:s försvarsinitiativ och verktyg för förmågeplanering och förmågeutveckling systematiskt integreras i den **nationella försvarsplaneringen**. Vi kommer även fortsättningsvis att säkerställa att resultaten av dessa processer är samstämmiga med resultaten av respektive Nato-processer. Detta kommer att öka beredskapen, robustheten och interoperabiliteten hos vår enda uppsättning av styrkor.

I syfte att öka effektiviteten i våra civila GSFP-uppdrag kommer vi att utveckla en civil kapacitets- och förmågeprocess för att – på grundval av scenarier som även beaktar nya hot – bättre strukturera och tillsammans komma till rätta med behoven av civila GSFP-uppdrag. Införandet av **det strategiska lagret och plattformen för uppdragsstöd** har bidragit till vår förmåga att tillhandahålla utrustning och tjänster för civila GSFP-uppdrag. Förutom att säkerställa hög kvalitet och välutbildad personal kommer vi även att säkerställa att nödvändig utrustning kan levereras ännu snabbare till civila uppdrag, inbegripet utrustning som gör det möjligt för uppdragen att utöva sin verksamhet under mindre gynnsamma förhållanden.

Konsekvent och ambitiös förmåga

I en bilateral eller multilateral ram har en rad medlemsstater börjat utveckla viktiga **projekt för strategisk förmåga**, såsom nästa generationens luftfartygssystem, en Eurodrone, en ny klass av europeiska marinfartyg och ett markstridssystem. Dessa projekt kommer att göra en påtaglig skillnad för den europeiska säkerheten och det europeiska försvaret i framtiden och kommer med tiden att leda till konvergens. De rekommendationer som man har enats om inom ramen för den samordnade årliga försvarsöversikten kommer att vara av avgörande betydelse i detta hänseende.

Förutom att investera i framtida förmåga och innovation måste vi dra bättre nytta av gemensam förmågeutveckling och sammanslagning av insatser, bland annat genom att undersöka uppgiftsspecialisering mellan medlemsstaterna. Vi kommer att bygga vidare på framgångar, till exempel den europeiska multinationella flottan av lufttanknings- och transportflygplan.

Inom ramen för EU, och främst genom det permanenta strukturerade samarbetet och Europeiska försvarsfonden, utvecklar vi redan ledningssystem, bepansrade fordon, robotsystem och artilleri, patrullkorvetter, obemannade luft- och sjösystem, förmåga till telekrigföring, rymdövervakning, system för snabbinsatser för cybersäkerhet och högteknologiska utbildningssystem. Vi kommer att investera ytterligare i **strategiska stödresurser** och mer allmänt i de förmågor som krävs för att utföra samtliga uppdrag och insatser i överensstämmelse med vår överenskomna ambitionsnivå. Vi kommer att öka våra ansträngningar ytterligare för att åtgärda kritiska brister på förmågeområdet, såsom strategisk flygtransport, rymdbaserad konnektivitet och rymdkommunikationstillgångar, amfibieförmåga, medicinska förnödenheter, cyberförsvarsförmåga och underrättelseverksamhets, övervaknings- och spaningsförmåga samt fjärrstyrda luftfartygssystem.

Vi behöver minska fragmenteringen och utveckla nästa generations förmågor. I detta syfte förbinder vi oss att arbeta vidare med rekommendationerna i rapporten från den allra första **samordnade årliga försvarsöversikten**, som offentliggjordes 2002 och vari anges de överenskomna sex fokusområden avseende förmåga och som skulle gynnas av ett ökat försvarssamarbete mellan medlemsstaterna. Dessa områden är en huvudstridsvagn, soldatsystem, ett europeiskt Patrol Class-ytfartyg, avreglingskapacitet och obemannat luftfartygssystem för motangrepp, försvar i rymden och utökad militär rörlighet.

För att kunna agera snabbt och skydda våra medborgare kommer vi att arbeta tillsammans för att komma till rätta med kritiska brister. Vi kommer att fullt ut utnyttja det permanenta strukturerade samarbetet och Europeiska försvarsfonden för att ta fram interoperabla, avancerade system och avancerad teknik. Vi förbinder oss att utveckla följande strategiska förmågor genom samverkansprojekt, särskilt följande:

- På **landområdet** kommer unionens förmåga att genomföra krishanteringsinsatser och säkerställa sitt tekniska försprång på området, inbegripet i högintensiva hotmiljöer, att vara avgörande. Man kommer att inleda ett övergripande kluster för förmågan på marken, vilket kommer att medföra att befintliga, större plattformar och därmed förbundna logistiksystem uppdateras, moderniseras och undan för undan ersätts. De fokusområden som benämns soldatsystem och huvudstridsvagn kommer att utgöra viktiga bidrag till dessa insatser.
- På **sjöfartsområdet** krävs det – för att säkerställa en starkare unionsnärvaro till havs liksom förmågan att framstå som kraftfull – avancerade marinplattformar, inbegripet obemannade plattformar för kontroll på ytan och under vattnet. Det fokusområde som benämns ett europeiskt Patrol Class-ytfartyg kommer att utgöra ett viktigt steg i denna riktning.
- På **luftfartsområdet** krävs det för att vi ska kunna etablera och upprätthålla vårt försprång att det utvecklas nästa generations fullt interoperabel förmåga, särskilt framtida stridssystem samt luftvärnssystem. Vi kommer successivt att integrera de planerade framtida stridssystemen, inbegripet fjärrstyrda luftfartygssystem, i befintliga flottor av luftstridssystem på ett interoperabelt sätt. Vi behöver även fortsätta våra ansträngningar i fråga om centrala stödresurser, särskilt förmågan till strategisk flygtransport. Det fokusområde som benämns avreglingskapacitet och obemannat luftfartygssystem för motangrepp bidrar till dessa ansträngningars luftförsvarsdimension.
- På **rymdområdet** kommer vi att utveckla nya sensorer och plattformar med avancerad teknik, vilka gör det möjligt för unionen och dess medlemsstater att förbättra sitt tillträde till rymden och skydda sina rymdbaserade tillgångar. Detta innebär särskilt utvecklande av rymdbaserad jordobservation samt teknik för rymdövervakning och rymdbaserade kommunikations- och navigationstjänster, vilka är av avgörande betydelse för ett oberoende beslutsfattande. Det fokusområde som benämns försvar i rymden utgör ett första steg i denna riktning.
- På **cyberområdet** måste våra styrkor verka på ett samordnat, välinformerat och effektivt sätt. Vi kommer därför att utveckla och intensivt använda oss av ny teknik, särskilt kvantdatorteknik, artificiell intelligens och stordata, för att få komparativa fördelar, inbegripet i fråga om insatser för hantering av cyberincidenter och informationsöverlägsenhet. Cyberförsvaret är av största vikt för att man ska kunna säkerställa att det fokusområde som benämns utökad militär rörlighet kan uppfylla sin fulla potential som en avgörande stödresurs.

Vi strävar efter att intensifiera vårt samarbete i fråga om förmågeutveckling, särskilt genom **det permanenta strukturerade samarbetet**. Konkret innebär detta att de medlemsstater som deltar i det permanenta strukturerade samarbetet senast 2025 måste uppfylla alla mer bindande åtaganden. År 2025 kommer en tredjedel av de 60 pågående projekten inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet att ge förväntad förmåga och uppfylla sina mål. Förutom dessa konkreta resultat är vårt mål att gå vidare genom att införa de överenskomna prioriteringarna och utveckla nya ambitiösa projekt. Vi kommer att noggrant granska uppfyllandet av dessa åtaganden så att vi 2025 kan enas om nya åtaganden för att fördjupa försvarssamarbetet ytterligare.

Det är av största vikt att väsentligen stärka och fullt ut utnyttja EU:s finansieringsinstrument, särskilt **Europeiska försvarsfonden**, för att stärka vår försvarsförmåga och även för att utrusta medlemsstaternas styrkor inför framtida strider. Vi kommer att ytterligare stärka samarbetet och förmågorna så att försvarsindustriellt samarbete inom EU blir normen. Detta kommer att maximera potentialen i EU:s övergripande finansieringsverktyg till stöd för medlemsstaternas försvarssamarbete, från utformning till förvärv. Det innebär också att vi bör vara redo att på lång sikt ge Europeiska försvarsfonden tillräcklig finansiell tyngd som är avstämd mot den högre ambitionen på EU-nivå. Vi kommer att stärka och utnyttja de gemensamma försvarsinvesteringarna på EU-nivå, inbegripet inom forskning och teknik. Vi kommer fullt ut att utnyttja potentialen i synergierna med andra av EU:s finansieringsinstrument, såsom Horisont Europa, programmet för ett digitalt Europa, Fonden för ett sammanlänkat Europa, EU:s rymdprogram, Europeiska innovationsrådet och InvestEU. För att stärka konkurrensförmågan hos EU:s försvarsindustri kommer vi att arbeta med att ytterligare uppmuntra gemensam upphandling av försvarsförmågor som utvecklats i samverkan inom EU. Detta kommer att kräva ytterligare arbete med kommissionens förslag, bland annat i fråga om momsbefrielse, nya finansieringslösningar och en potentiell förstärkning av Europeiska försvarsfondens bonussystem.

Vi kommer också att gå vidare med det pågående arbetet med att effektivisera och gradvis ytterligare samordna våra metoder för vapenexportkontroll för de försvarsförmågor som utvecklas gemensamt och i synnerhet inom en EU-ram och på så sätt säkerställa att produkter som finansieras genom Europeiska försvarsfonden får ett fullgott och konkurrenskraftigt tillträde till internationella marknader, i överensstämmelse med rådets gemensamma ståndpunkt från 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel och utan att det påverkar medlemsstaternas suveräna beslut.

Vi kommer att maximera **samstämmigheten mellan försvarsrelaterade EU-initiativ** – den samordnade årliga försvarsöversikten, det permanenta strukturerade samarbetet och Europeiska försvarsfonden. I det avseendet kommer den höga representanten/vice ordföranden/chefen för Europeiska försvarsbyrån att vara ordförande för försvarsministrarnas årliga möten om EU:s försvarsrelaterade initiativ avseende förmågeutveckling, varvid man fullt ut kommer att utnyttja befintliga format.

Innovation, disruptiv teknik och minskning av strategiska beroendeförhållanden

Ny och disruptiv teknik, såsom **artificiell intelligens**, kvantdatorteknik, avancerad framdrivning, bio- och nanoteknik samt nya material och industriell förmåga är omdanande för det militära området och för försvarsmarknaderna. Vi investerar redan gemensamt i **försvarsinnovation** genom att kombinera civil forskning, rymdforskning och försvarsforskning och utveckla nya standarder. Vi kommer emellertid att intensifiera våra ansträngningar, både på nationell nivå och genom en mer långtgående användning av olika EU-instrument, för att vara bättre förberedda inför framtida strider och nästa generations teknik. Vi kommer att säkerställa ett ambitiöst genomförande av handlingsplanen för synergier mellan civil industri, försvarsindustri och rymdindustri. Vi kommer också att inrätta en **knutpunkt för försvarsinnovation** inom Europeiska försvarsbyrån – och då arbeta i partnerskap med kommissionen – för att öka och samordna samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller försvarsinnovation. I det avseende kommer vi att säkerställa synergier med Europeiska innovationsrådets och Europeiska försvarsfondens verksamhet i samband med disruptiv teknik. I samordning med Europeiska försvarsbyrån kommer kommissionen att utveckla ett EU-system för försvarsinnovation för att påskynda säkerhets- och försvarsinnovationen för EU och dess medlemsstater.

En **innovativ, konkurrenskraftig och motståndskraftig europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas** som garanterar försörjningstrygghet och avancerad teknik är viktigare än någonsin och av avgörande betydelse för sysselsättning, handel, investeringar, säkerhet och forskning i EU. Den europeiska försvarssektorn kan också bidra till tillväxt och en hållbar ekonomisk återhämtning efter pandemin. Vi måste säkerställa att den snabbt och fullt ut kan utnyttja civila innovationscykler och avlägsna befintliga hinder. Vi kommer även att investera i teknik med dubbla användningsområden. Detta är av största vikt eftersom våra strategiska konkurrenter i snabb takt investerar i kritisk teknik och utmanar våra **leveranskedjor** och vår tillgång till resurser. I takt med att det teknologiska landskapet förändras, ger våra nya samarbetsramar oss möjlighet att inte upprepa tidigare fragmentering och ineffektivitet utan redan från början följa en europeisk strategi. Vi kommer att stärka forskningen, teknikutvecklingen och innovationen och minska våra strategiska beroendeförhållanden inom kritisk teknik och i kritiska värdekedjor. I Europeiska kommissionens färdplan för kritisk teknik för säkerhet och försvar föreslår man en metod för att ta itu med dessa utmaningar genom ett närmare samarbete mellan EU och medlemsstaterna. Detta skulle också kunna bidra till att stärka den europeiska ekonomins och de europeiska leveranskedjornas motståndskraft i linje med EU:s Global Gateway.

Det är av största vikt att investera i innovation och bättre utnyttja civil teknik för att stärka vår **tekniska suveränitet**, minska våra strategiska beroendeförhållanden och bevara immateriella rättigheter i EU. Genom observationsgruppen för kritisk teknik kommer vi att fortsätta att övervaka och identifiera sådana strategiska beroendeförhållanden inom säkerhets- och försvarssektorn. Även Europeiska försvarsbyråns handlingsplan för ny och disruptiv teknik kommer att bidra till dessa insatser. Vi kommer också att främja synergier mellan forskning och innovation på det civila området samt på försvars- och rymdområdet, och investera i kritisk och framväxande teknik och innovation inom säkerhet och försvar. Med tanke på vår europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella bas måste vi stärka våra leveranskedjors motståndskraft och industriernas tillgång till privat finansiering. Europeiska investeringsbanken bör också använda alla sina verktyg för att bidra till denna insats. Lika viktigt är att säkerställa att EU:s övergripande strategier, t.ex. initiativ för hållbar finansiering, förblir förenliga med EU:s ansträngningar för att främja **tillräcklig tillgång till offentlig och privat finansiering och offentliga och privata investeringar** för EU:s försvarsindustri. Det är fortsatt av största vikt att fullt ut utnyttja unionsramarna och nationella mekanismer för **granskning av utländska direktinvesteringar** i syfte att minska säkerhetsriskerna och riskerna för den allmänna ordningen, inbegripet i samband med investeringar i försvarssektorn. Vi kommer att undersöka ytterligare förslag för att minska riskerna för företag som tillverkar kritisk teknik och kritiska produkter och som kan komma att köpas upp av företag från länder utanför EU. Nationella granskningsmekanismer bör så snart som möjligt vara inrättade i samtliga medlemsstater. Dessutom bör verktygen för att motverka utländska extraterritoriella åtgärder och försök till ekonomiskt tvång som påverkar EU:s strategiska intressen och industri stärkas ytterligare. Inom området cybersäkerhet kommer vi snabbt att operationalisera Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet för att få till stånd ett starkt europeiskt **cyberindustriellt och tekniskt ekosystem**, stödja företag som är specialiserade på cybersäkerhet och ytterligare stärka resurserna och kompetensen inom cybersäkerhet och cyberförsvar på EU-nivå.

Utvecklingen av **ny och disruptiv teknik** är avgörande för att behålla en militär fördel, inbegripet genom de särskilda budgetanslagen inom ramen för Europeiska försvarsfonden. Våra konkurrenter använder i allt större omfattning strategisk teknik och strategiska data utan att respektera befintliga **internationella normer och bestämmelser**. Vi behöver därför ha bättre analytisk insikt i trender och beroendeförhållanden inom ny och disruptiv teknik och hur de i allt större omfattning används av strategiska konkurrenter. I detta syfte kommer vi för samordning att utnyttja kommissionens observationsgrupp för kritisk teknik, så att vi kan skaffa oss full förståelse om kritiska beroendeförhållanden, såsom halvledarteknik, moln- och spetsteknologi, kvantdatorteknik och artificiell intelligens. I detta avseende kommer vi också att bygga vidare på Europeiska försvarsbyråns arbete med centrala strategiska verksamheter. Vi kommer att minska riskerna för försörjningstryggheten och gemensamt intensifiera våra ansträngningar genom att gemensamt investera i och skydda teknik som är avgörande för säkerheten och försvaret. Vi kommer att samarbeta med alla partner för att främja relevanta etiska och rättsliga standarder. I det avseendet kommer vårt samarbete inom ramen för FN att vara avgörande, särskilt vid fastställandet och tillämpningen av de gemensamma normerna i konventionen om vissa konventionella vapen.

Slutligen behöver vi utnyttja innovation för att stärka **energieffektiviteten** inom försvarssektorn, inbegripet GSFP- uppdrag och GSFP-insatser, utan att minska den operativa effektiviteten. Vi kommer att utarbeta gemensamma riktmärken och standarder för den ökade användningen av förnybara energikällor och för den försvarsrelaterade kritiska infrastrukturens motståndskraft. Särskild tonvikt kommer att läggas på innovation och standarder som kan bidra till att minska försvarsmaktens avtryck på miljön och skapa möjligheter att återanvända värdefulla komponenter och knappa råvaror.

Mål

Vi kommer avsevärt att öka våra försvarsutgifter så att de motsvarar vår gemensamma ambition att minska de kritiska förmågebristerna på det militära och civila området. Vi kommer också att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i hela unionen, vilket även säkerställer en gränsöverskridande medverkan av små och medelstora företag. I linje med de bindande åtagandena inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet kommer försvarsutgifterna i reala termer att öka regelbundet så att de motsvarar vår gemensamma ambition på försvarsområdet. Inför framtiden kommer vi att ytterligare öka och maximalt utnyttja de gemensamma försvarsinvesteringarna på EU-nivå, inbegripet inom forskning och teknik, genom Europeiska försvarsfonden². Vi kommer att investera i kritisk och ny teknik och innovation, minska våra strategiska beroendeförhållanden, säkra leveranskedjorna och stärka skyddet av våra immateriella rättigheter. Vi kommer också att samarbeta med likasinnade partner runt om i världen på ömsesidig grund för att öka den ömsesidiga nyttan.

Försvarsutgifter

- Vi kommer med full respekt för de nationella befogenheterna och i överensstämmelse med våra åtaganden, inbegripet sådana som gjorts inom andra organisationer, att senast i mitten av 2022 diskutera våra nationella **mål om ökade och mer välriktade försvarsutgifter** så att de motsvarar våra säkerhetsbehov och så att resultaten maximeras, interoperabiliteten förbättras och stordriftsfördelar utnyttjas till fullo, inbegripet genom en metod med samordnat europeiskt samarbete och utnyttjande fullt ut av EU-verktyg.
- Vi uppmanar kommissionen att senast i mitten av maj, i samordning med Europeiska försvarsbyrån, lägga fram **en analys av investeringsgapet på försvarsområdet** och att föreslå alla ytterligare initiativ som krävs för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.
- Kommissionen kommer att **utarbete ytterligare incitament** för att stimulera medlemsstaternas gemensamma investeringar i strategisk försvarsförmåga, särskilt sådana som ska utvecklas och/eller upphandlas gemensamt inom EU:s samarbetsramar, och den kommer att rapportera om utvecklingen, hindren och möjligheterna i samband med multinationella projekt för försvarsförmåga i årsrapporten om den inre marknaden.

Förmågeutveckling

- Senast 2023 kommer vi att **se över vår kapacitetsmålsprocess** och se till att den militära förmågeutvecklingen närmar sig de operativa behoven, vilket är ett nödvändigt bidrag till förmågeutvecklingsplanen. Detaljerade strategiska planeringselement som behövs för att anpassa scenarierna för förmågeplanering kommer att utarbetas senast i mitten av 2022.
- Från och med 2022 kommer **försvarsministrarnas årliga möten om EU:s försvarsrelaterade initiativ för förmågeutveckling** att organiseras och ledas av den höga representanten/kommissionens vice ordförande/chefen för Europeiska försvarsbyrån, och man kommer att utnyttja de befintliga formaten fullt ut.

---

² Detta kommer att ske utan att det påverkar EU:s nästa fleråriga budgetram.

- Senast 2024 kommer en **process för utveckling av civil förmåga** att inrättas för att bedöma förmågebehoven, utarbeta krav, utföra en bristanalys och regelbundet se över de framgångar som gjorts i enlighet med den nya civila GSFP-pakten.

Strategiska förmågor

- Vi åtar oss att använda EU:s försvarsinitiativ för att senast 2025 i väsentlig grad minska de kritiska bristerna med avseende på **strategiska stödresurser**, särskilt i förhållande till EU-kapaciteten för snabba insatser, som t. ex. strategisk flygtransport, rymdkommunikationstillgångar, amfibieförmåga, medicinska förnödenheter, cyberförsvarsförmåga och underrättelseverksamhets-, övervaknings- och spaningsförmåga.
- Under detta årtionde och framöver kommer vi att inrikta våra förmågeutvecklingsinsatser på nästa generations förmågor inom alla områden, inbegripet på system- och undersystemnivå i enlighet med de fokusområden som fastställts i den samordnade årliga försvarsöversikten, **särskilt följande**:
  - På **landområdet** kommer vi att modernisera soldatsystemen, som är centrala för det individuella skyddet av styrkorna och för den operativa effektiviteten vid alla typer av insatser, och utveckla ett system med huvudstridsvagnar som en nästa generations förmåga för unionen i konventionella högintensiva insatser och krishanteringsinsatser.
  - På **sjöfartsområdet** kommer vi i syfte att stärka lägesuppfattningen och styrkornas skydd till havs att ersätta kustpatrullfartyg och havspatrullfartyg genom att utveckla avancerade digitalt sammankopplade marinplattformar, inbegripet obemannade plattformar.
  - Vad gäller **luftrummet** kommer vi att utveckla framtida stridssystem som en nästa generations fullt interoperabel förmåga för att säkerställa ett försprång i luften. Detta kommer att kompletteras av obemannade luftfartygssystem för motangrepp och bidra till att inrätta en europeisk standard för avreglingskapacitet.
  - På **rymdområdet** kommer vi att utveckla nya sensorer och plattformar för rymdbaserad jordobservation samt teknik för rymdövervakning och rymdbaserade kommunikationstjänster
  - På **cyberområdet** kommer vi att intensifiera vårt arbete med att utveckla och koppla samman våra förmågor för att tillhandahålla nödvändig motståndskraft och förmåga att agera inom alla områden, med särskilt fokus på utökad militär rörlighet, som är en avgörande stödresurs.
- För att bevara kapaciteten att utveckla förmågor i Europa kommer vi senast 2023 att vidta åtgärder för att främja och underlätta **tillgången till privat finansiering** för försvarsindustrin, även genom att på bästa sätt utnyttja Europeiska investeringsbanken.

- Vi kommer att utveckla ytterligare incitament för att stimulera medlemsstaternas gemensamma investeringar i **gemensamma projekt** och **gemensam upphandling** av försvarsförmågor som tas fram på ett samarbetsinriktat sätt inom EU. Detta omfattar bland annat följande:
  - Att senast i början av 2023 arbeta med ett kommissionsförslag som skulle möjliggöra **momsbefrielse** för att stödja gemensam upphandling och gemensamt ägande av försvarsförmågor som utvecklats genom samarbete inom EU.
  - Att senast i mitten av 2023 arbeta med kommande förslag om **nya finansieringslösningar** för att underlätta medlemsstaternas gemensamma upphandling av EU:s strategiska försvarsförmågor.
  - Att efter interimsvärderingen av Europeiska försvarsfonden arbeta med en eventuell ändring av förordningen om Europeiska försvarsfonden för att **anpassa och** stärka Europeiska försvarsfondens bonussystem när medlemsstaterna åtar sig att gemensamt anskaffa och/eller äga de försvarsförmågor som håller på att utvecklas.

Strategisk teknik och strategiska beroendeförhållanden inom säkerhet och försvar

- Under 2022 kommer vi att inrätta en **knutpunkt för försvarsinnovation** inom Europeiska försvarsbyrån, i partnerskap med kommissionen för att utnyttja synergier med dess relaterade arbetsområden, däribland EU:s system för försvarsinnovation. Parametrarna för denna knutpunkt kommer att fastställas inom ramen för Europeiska försvarsbyrån.
- Från och med 2022 kommer vi dessutom att identifiera strategiska beroendeförhållanden inom försvarssektorn genom **observationsgruppen för kritisk teknik** och vidta åtgärder för att minska dem genom att mobilisera EU:s och medlemsstaternas instrument och strategier och utforska eventuella brister i dessa. Vi kommer att samarbeta med kommissionen och Europeiska försvarsbyrån för att redan från början utveckla ett EU-omfattande strategiskt samordnat tillvägagångssätt för kritisk teknik av relevans för säkerhet och försvar. I detta avseende kommer vi också att bygga vidare på Europeiska försvarsbyråns arbete med centrala strategiska verksamheter. Vi kommer att fortsätta att använda **EU:s ram för granskning av utländska direktinvesteringar** i de fall en investering i EU:s försvarssektor utgör ett hot mot säkerheten eller den allmänna ordningen. Vi kommer att undersöka ytterligare förslag för att minska sådana risker för EU:s försvarssektor.
- Från och med 2022 kommer vi att fortsätta att stärka forskningen, teknikutvecklingen och innovationen i hela EU och minska våra **strategiska beroendeförhållanden** inom teknik och värdekedjor som är kritiska för säkerheten och försvaret, på grundval av Europeiska försvarsbyråns överbryggande strategiska forskningsagenda och den färdplan för kritisk teknik för säkerhet och försvar som föreslagits av Europeiska kommissionen.
- Under 2023 kommer vi, tillsammans med kommissionen, att bedöma risken för våra **leveranskedjor för kritisk infrastruktur**, särskilt på det digitala området, för att bättre skydda EU:s säkerhets- och försvarsintressen.

5. PARTNER

Partnerskap är ett nödvändigt instrument för EU:s ambition att vara en global strategisk aktör. Våra partner kommer också att gynnas av ett EU som är starkare och har större förmåga på säkerhets- och försvarsområdet. De kan hjälpa oss att **upprätthålla den regelbaserade världsordningen och en effektiv multilateralism** med FN i centrum, fastställa internationella normer och standarder samt bidra till fred och säkerhet runt om i världen. Vi kommer att främja skraddarsydda partnerskap om de är **ömsesidigt gynnsamma**, tjänar EU:s intressen och stöder våra värden, särskilt när det finns ett gemensamt åtagande för en integrerad strategi för konflikt och kriser, kapacitetsbyggnad och motståndskraft. En samsyn kring Gusp-frågor är också avgörande i detta avseende, särskilt i frågor där gemensamma intressen står på spel. Vi har en lång historia av att arbeta med olika **partner**, och vi försöker aktivt få dem att delta i civila och militära GSFP-uppdrag och GSFP-insatser.

Det är av yttersta vikt att våra strategiska partnerskap utnyttjar sin potential fullt ut och att vi tar itu med de genomgripande förändringar på säkerhetsområdet som äger rum i dag. Vi kommer att fortsätta att investera i **motståndskraften hos våra partner** i grannstater och resten av världen, särskilt genom unionens mer övergripande freds-, säkerhets-, grannskaps-, utvecklings- och samarbetsinstrument.

Multilaterala och regionala partner

EU:s strategiska partnerskap med Nato är avgörande för den euroatlantiska säkerheten, vilket återigen visades i samband med Rysslands militära aggression mot Ukraina 2022. EU står fast vid sitt åtagande att ytterligare stärka detta centrala partnerskap även i syfte att stärka banden över Atlanten. Med utgångspunkt i de unika framsteg som skett i arbetet med att stärka samarbetet med **Nato** sedan 2016, måste ytterligare ambitiösa och konkreta steg tas för att tillsammans utarbeta svar på befintliga och nya hot och gemensamma utmaningar. De gemensamma förklaringar som undertecknades 2016 och 2018 är hörnstenarna i detta samarbete. I dessa gemensamma förklaringsars anda och på grundval av principerna om delaktighet, ömsesidighet, öppenhet och transparens samt de båda organisationernas beslutsautonomi kommer vi att fortsätta vårt **nära och ömsesidigt fördelaktiga samarbete**. Vi kommer att ytterligare stärka det pågående samarbetet om politisk dialog, informationsutbyte, krishanteringsinsatser, militär förmågeutveckling och militär rörlighet. Vi kommer att fördjupa vårt gemensamma arbete med att stärka sjöfartsskyddet och motverka hybridhot, inbegripet utländsk informationsmanipulering, och säkra cyberrymden samt genomföra agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Vi kommer dessutom att utvidga vårt samarbete om ny och disruptiv teknik, klimatförändringar och försvar, motståndskraft och yttre rymden.

I syfte att förbättra den **politiska dialogen** kommer vi oftare att organisera gemensamma och mer inkluderande möten på hög nivå mellan EU och Nato med fokus på frågor av strategisk betydelse. De riktade utbyten som äger rum genom regelbundna gemensamma möten mellan EU:s kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik och Nordatlantiska rådet kommer att stärkas. Möten med Nato på tjänstemannanivå är viktiga inslag i vårt partnerskap men de kan stärkas ytterligare genom att intensifiera den strategiska kommunikationen, samordna och/eller anta gemensamma uttalanden och anordna gemensamma besök med högre representanter för EU och Nato. Dialog och samarbete bör stärkas genom ökat utbyte med Nato om bedömningen av säkerhetsmiljön från en **gemensam lägesuppfattning** till framsynsövningar. I det avseendet är vår förmåga att utbyta säkerhetsskyddsklassificerade och andra uppgifter av största betydelse.

De **parallella och samordnade övningar** som organiseras av EU och Nato möjliggör informationsutbyte och förbättrar vår beredskap att hantera ömsesidiga säkerhetsfrågor, inbegripet komplexa hybridattacker. Vår övningsstrategi måste dock utvecklas för att på ett effektivare sätt ta itu med dagens föränderliga geopolitiska och teknologiska trender. Särskilda scenariebaserade diskussioner och ytterligare inkluderande av **militär rörlighet** i framtida övningar kommer att få avgörande betydelse. Att gå över till **gemensamma och inkluderande övningar** vore en riktig drivkraft för ett förbättrat samarbete mellan EU och Nato och ett sätt att skapa förtroende, förbättra interoperabiliteten och fördjupa vårt partnerskap. Detta kräver lämpligt informationsutbyte.

För att upprätthålla den regelbaserade multilateralismen och FN-stadgans principer måste vi stärka vårt strategiska partnerskap med FN. Vi kommer att säkerställa samstämmighet med FN:s åtgärder på området fred och säkerhet och stödja genomförandet av rekommendationerna i FN:s generalsekreterares rapport *Our Common Agenda* (Vår gemensamma agenda), inbegripet *New agenda for peace* (Den nya agendan för fred). Vi kommer att avsevärt intensifiera vår politiska dialog med FN genom politiskt engagemang och gemensamma uttalanden på hög nivå.

Genom våra civila och militära uppdrag och insatser arbetar vi tillsammans med FN på många operationsområden, men vi kan göra mer för att hjälpa till att stärka, överbrygga, byta ut eller komplettera FN:s uppgifter och uppdrag. I detta avseende kommer vi att stärka vårt strategiska partnerskap med FN för fredsfrämjande insatser och krishantering, inbegripet med genomförandet av den nya gemensamma uppsättningen prioriteringar för fredsfrämjande insatser och krishantering för perioden 2022–2024. Detta innefattar i synnerhet mer **operativ samordning** på plats och samarbete om beredskapsplanering och ömsesidigt stöd. Vi kommer därför att fullt ut utnyttja ramavtalet mellan EU och FN om tillhandahållande av ömsesidigt stöd för våra respektive uppdrag och insatser på fältet. Vi kommer också att fortsätta att främja agendan för kvinnor, fred och säkerhet och stärka vårt samarbete när det gäller barn i väpnade konflikter.

Om EU och FN ska kunna ta sig an framtidens utmaningar krävs ett mer dynamiskt förhållningssätt till **tidig varning, konfliktförebyggande och medling**. Strukturerat informationsutbyte, gemensam framtidsanalys, strategisk framsynhet och jämställdhetsorienterade konfliktanalyser kan hjälpa oss att på bästa sätt utnyttja vår kunskap och expertis. Detta är viktigt för att vi ska kunna hantera nya och framväxande utmaningar såsom klimatförändringar, pandemier, terrorism, organiserad brottslighet, ny och disruptiv teknik och hybridhot, inbegripet cyberattacker och desinformation.

Vi kommer att stärka samarbetet med **Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa** (OSSE), särskilt på området konfliktförebyggande och krishantering. Samtidigt som vi utvecklar närmare operativa kopplingar till OSSE i västra Balkan, det östra grannskapet och Centralasien kommer vi att utforska hur EU kan samarbeta närmare med OSSE:s fältuppdrag och stärka sitt förhållande till OSSE:s centrum för konfliktförebyggande. Betoning kommer att läggas på **förtroendeskapande åtgärder** och **informationsutbyte** för tidig varning, konfliktförebyggande, krishantering, styrning och reform av säkerheten och stabilisering efter konflikter. Gemensamma insatser mellan EU och OSSE såsom utbildning och utbyte av bästa praxis och erfarenhetsåterföring kan föra vårt samarbete framåt.

Vi kommer att ytterligare stärka vårt strategiska samarbete med **Afrikanska unionen (AU)**, baserat på politisk dialog och operativt engagemang från Somalia till Sahel. Detta kan uppnås genom gemensamma fältbesök och närmare samordning på planerings- och ledningsnivåerna. Vi kommer att eftersträva ett **robustare och mer balanserat** säkerhetspartnerskap med afrikanska partner. I detta syfte kommer EU att utveckla närmare operativa band till regionala och underregionala organisationer såsom Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap (Ecowas), G5 Sahel, Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC) och den mellanstatliga utvecklingsmyndigheten (Igad). I egenskap av tillförlitlig säkerhetsgarant kommer EU att stärka sina insatser för att stödja Afrikaleda initiativ som bidrar till fred och säkerhet på den afrikanska kontinenten, inbegripet Afrikaleda fredsfrämjande insatser. I detta sammanhang kommer vi att främja genomförandet av AU:s ram för efterlevnad av de mänskliga rättigheterna. Vi kommer att utveckla kontakter mellan militärer och poliser EU och Afrika emellan för att förbättra vår lägesuppfattning. Dessutom kommer vi att stärka det trilaterala samarbetet mellan EU, FN och AU samt förbättra samordningen mellan de tre afrikanska medlemmarna (A3) och EU:s medlemsstater i FN:s säkerhetsråd.

Eftersom regionen Indiska oceanen/Stilla havet blir allt viktigare kommer vi att arbeta med **Sydostasiatiska nationers förbund (Asean)** för att förbättra den delade medvetenheten och informationsutbytet om våldsam extremism, kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot, cybersäkerhet, sjöfartsskydd, gränsöverskridande brottslighet, humanitärt bistånd, katastrofhjälp och krishantering. Med sikte på fullvärdigt medlemskap i Aseans försvarsministermöte Plus kommer vi att ta varje tillfälle i akt att engagera oss i åtgärder för delad medvetenhet med Asean och bidra till dess arbete för att skapa säkerhetsarrangemang för hela Asien. Genom att arbeta framför allt i Aseans regionala forum kommer vi att ytterligare stärka vårt bidrag till säkerheten och vår närvaro i regionen **Indiska oceanen/Stilla havet**.

Ytterligare samarbete med andra regionala organisationer, inbegripet Arabförbundet och Golfstaternas samarbetsråd (GCC), kommer också att fortsätta att utvecklas.

Skräddarsydda bilaterala partnerskap

Vi kommer att engagera oss på ett mer sammanhängande, konsekvent och övergripande sätt med våra **bilaterala partner** runtom i världen, inbegripet genom att till fullo utnyttja och stärka vårt nätverk av militära rådgivare och experter på terrorismbekämpning i EU-delegationerna. Vi kommer dessutom att bygga **skräddarsydda partnerskap** på grundval av delade värden och intressen, samtidigt som vi tar hänsyn till intensiteten i och de särskilda kännetecknen för våra befintliga förbindelser. Vi kommer därför att på ett mer systematiskt sätt inkludera säkerhets- och försvarsfrågor i våra politiska dialoger med partner. Dessutom kommer vi vartannat år att anordna ett **EU-forum för säkerhets- och försvarspartnerskap** för att sammanföra våra partner. Forumet innebär en möjlighet att diskutera aktuella och tematiska frågor med anknytning till säkerhet och försvar på en hög politisk nivå, och Europeiska unionen kommer att kunna samla sina partner och visa upp deras stöd för unionens bidrag till den internationella freden och säkerheten och de utmaningar som vi står inför. Målet är att förstärka partnerskapen genom att skapa en gemensam känsla av ändamålsenlighet. Detta kommer att bidra till att förbättra effektiviteten i de samordnade internationella ansträngningarna, samtidigt som trovärdigheten för och legitimiteten i EU:s åtgärder stärks.

Vårt partnerskap med **Förenta staterna** har strategisk betydelse, och vi måste fördjupa vårt samarbete inom säkerhet och försvar på ett ömsesidigt gynnsamt sätt. Vi arbetar redan tillsammans med Förenta staterna inom en lång rad säkerhets- och försvarsrelaterade politikområden och på fältet. Men vi måste bygga vidare på den dynamik som uttalandet från toppmötet mellan EU och Förenta staterna i juni 2021 gav upphov till. Den **särskilda strategiska dialogen om säkerhet och försvar** mellan EU och Förenta staterna är en viktig milstolpe i konsolideringen av det transatlantiska partnerskapet. Den kommer att främja närmare och ömsesidigt fördelaktigt samarbete på områden som de båda parternas säkerhets- och försvarsinitiativ, nedrustning och icke-spridning, effekterna av ny och disruptiv teknik, klimatförändringar och försvar, cyberförsvar, militär rörlighet, motverkande av hybridhot, inbegripet utländsk informationsmanipulering och inblandning, krishantering och förbindelserna med strategiska konkurrenter.

Vi kommer att fördjupa våra konstruktiva förbindelser med **Norge**, som är vår närmaste associerade partner genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), samt med **Kanada**. Vårt långvariga samarbete på säkerhets- och försvarsområdet med detta land visar vårt gemensamma engagemang för fred och säkerhet. Vi sätter högt värde på de särskilda dialogerna om säkerhet och försvar med dessa och andra likasinnade partner. Vi förblir öppna för ett brett och ambitiöst säkerhets- och försvarsengagemang med **Förenade kungariket**.

Med **Turkiet**, som bidrar till GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, kommer vi att fortsätta att samarbeta inom områden av gemensamt intresse. Vi är fortsatt fast beslutna att utveckla ett ömsesidigt gynnsamt partnerskap, men detta kräver lika stor beslutsamhet från Turkiet om att verka för samarbete, en fortsatt nedtrappning och att ta itu med de problem som EU pekat på, i enlighet med uttalandet från Europeiska rådets medlemmar av den 25 mars 2021.

Vi är fortsatt fast beslutna att förbättra motståndskraften i samhällena och i de demokratiska processerna, de politiska institutionerna och den kritiska infrastrukturen i **västra Balkan**, samt främja cybersäkerhet, motverka desinformation och stödja insatser för terrorismbekämpning i regionen. För att bidra till den civila och militära kapacitetsuppbyggnaden och motståndskraften i regionen är det ytterst viktigt att vi har ett nära samarbete med FN, Nato och OSSE. Vi välkomnar de regelbundna bidragen från våra partner i västra Balkan till våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser.

Mot bakgrund av hotet mot våra **östliga partnerländers** suveränitet, stabilitet, territoriella integritet och samhällsstyrning kommer vi att stärka vårt samarbete på säkerhets- och försvarsområdet **i syfte att stärka deras motståndskraft**. Vi kommer att fortsätta att stödja Ukraina och dess befolkning tillsammans med våra internationella partner, bland annat genom ytterligare politiskt, finansiellt, humanitärt och logistiskt stöd. De utmaningar som Georgien och Republiken Moldavien står inför, inbegripet fientlig inblandning från Ryssland och den utbredda användningen av militära instrument och hybridtaktik, äventyrar deras stabilitet och demokratiska processer och får direkta konsekvenser för vår egen säkerhet. Vi kommer därför att fortsätta vårt nära samarbete med dessa länder och upprepar vårt orubbliga stöd och fasta engagemang för deras suveränitet och territoriella integritet. Ukraina, Georgien och Republiken Moldavien är nära partner till EU, och de särskilda dialogerna och samarbetet med dem kommer att stärkas, särskilt på områden såsom motverkande av hybridhot, desinformation och cybersäkerhet. Vi värdesätter dessa länders bidrag till våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Vi kommer också att bidra till våra östliga partnerländers uppbyggnad av motståndskraft med hjälp av olika verktyg, inbegripet genom stödåtgärder.

I det **södra grannskapet** har de globala och regionala utmaningarna ökat och framhävt vårt ömsesidiga beroende och behovet av att skapa närmare partnerskap inom säkerhet och försvar. Vi framhåller framför allt att terrorism, våldsam extremism, radikalisering, cyberhot och hybridhot samt organiserad brottslighet och allt större utmaningar med irreguljär migration är allvarliga hot som påverkar länderna på båda sidor av Medelhavet och som ofta har kopplingar till varandra. I detta sammanhang kommer vi att erbjuda mer omfattande säkerhetspaket till de södra grannskapspartner som är beredda att fördjupa samarbetet i en rad frågor, bland annat det operativa samarbetet. Vi understryker också att EU:s investeringar i fred och stabilitet i Mellanöstern och Gulfregionen behöver öka.

Det förblir en nyckelprioritering för oss att stärka säkerheten för våra **afrikanska partner**. Vi kommer att utnyttja EU:s samtliga försvars- och säkerhetspolitiska verktyg, särskilt militära och civila uppdrag och insatser, program för fred och stabilisering, stödåtgärder och ekonomiskt bistånd. Detta är ännu viktigare med tanke på att vi ser en växande närvaro av våra strategiska konkurrenter från Sahel till Afrikas horn. Vi kommer att sträva efter att inleda dialoger och samarbete om säkerhet och försvar med afrikanska partner om dessa frågor. Vi kommer att bättre koppla ihop det militära stödet med strukturreformer, inbegripet förvaltning av mänskliga resurser, samt med civil kapacitetsuppbyggnad och reform av säkerhetssektorn. Vi kommer att hjälpa våra partner att stärka sin motståndskraft mot konventionella hot, hybridhot, desinformation och cyberattacker samt klimatförändringar. Vi kommer att eftersträva samarbete med kapabla partner i Afrika i våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser samt öka vårt stöd till deras insatser mot instabilitet och terrorism.

Genom EU:s strategi för regionen Indiska oceanen/Stilla havet kommer vi att sträva efter att främja en öppen och regelbaserad regional säkerhetsstruktur, inklusive säkra farleder, kapacitetsuppbyggnad och ökad närvaro till havs i **Indiska oceanen/Stilla havet**. Vi håller redan konstruktiva samråd på säkerhets- och försvarsområdet och samarbetar i säkerhetsfrågor med länder i regionen Indiska oceanen/Stilla havet såsom Japan, Sydkorea, Indien, Indonesien, Pakistan och Vietnam. Vi är fast beslutna att arbeta med likasinnade partner genom operativt samarbete på fältet, särskilt när dessa insatser stöder regionala strukturer och initiativ för fred och säkerhet. EU har genomfört ett antal **gemensamma övningar till havs och hamnanlöp**, senast med Japan, Sydkorea, Djibouti och Indien. Sådana fälttjänstövningar kommer att bli standardpraxis och hjälpa oss att trygga säkerheten och öppenheten i regionen Indiska oceanen/Stilla havet. Vi kommer att fortsätta dialogen och samråden med Kina när detta ligger i vårt intresse, särskilt när det gäller frågor som respekten för den internationella havsrätten, fredlig tvistlösning, den regelbaserade världsordningen och mänskliga rättigheter.

Vi måste fördjupa vårt partnerskap med **Latinamerika** och bygga vidare på den särskilda säkerhets- och försvarsdialogen med Colombia och Chile. Vi konstaterar att partnerna i Latinamerika har bidragit till GSFP-uppdrag och GSFP-insatser och att vi kollektivt kan göra mer för att hjälpa dem att motverka hybridhot, cyberattacker och organiserad brottslighet, samt föra en dialog och vidta åtgärder i fråga om klimat och säkerhet samt sjöfartsskydd. Vårt mål är också att ytterligare främja de latinamerikanska ländernas deltagande i våra säkerhets- och försvarsinsatser i EU.

Avsikten är att upprätta en mer **skräddarsydd och integrerad strategi för kapacitetsuppbyggnad** hos partnererna. Detta kan, särskilt i krishanteringssituationer, inbegripa utbildning, rådgivning, mentorskap och utrustning för partnerernas försvarsmakter och säkerhetsstyrkor. Instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete är alltså det främsta finansieringsverktyget för att stödja säkerhet och stabilitet utomlands och bör användas så mycket som möjligt. Samtidigt kommer den **europiska fredsfaciliteten** att stärka våra insatser för att bygga upp försvarsförmågan och utgöra ett komplement till våra krishanteringsinsatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Vi måste också bättre koppla ihop det militära stödet med civil kapacitetsuppbyggnad, reform av säkerhetssektorn, styrning, respekt för rättsstatsprincipen, den internationella rätten och de mänskliga rättigheterna, demokratisk tillsyn samt förmågan att reagera på hybridhot, desinformation och cyberattacker. Samordning med kommissionens program och instrument kommer att vara avgörande för att åtgärderna ska lyckas.

Vi välkomnar **bidragen till våra GSFP-uppdrag och GSFP-insatser** från alla våra partner och uppmanar dem att avsätta mer personal och förmågor för våra uppdrag och insatser som en del av ett ömsesidigt arbete för att främja internationell fred och säkerhet. Därför kommer vi att hjälpa våra partner att stärka sin kapacitet för att bidra till GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Under 2021 har vi redan förbättrat villkoren för tredjestaters deltagande i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser genom att säkerställa ett ökat informationsutbyte i alla skeden av planeringen.

Mål

Vi avser att fördjupa vårt samarbete med partner och ytterligare skräddarsy våra partnerskapspaket. Vi kommer att bibehålla och fördjupa våra säkerhets- och försvarsdialoger, den gemensamma lägesuppfattningen och de gemensamma utbildningarna och övningarna. Vi kommer att samarbeta med partnererna i syfte att motverka hybridhot, desinformation och cyberattacker. I vår strategi kommer vi också att ta hänsyn till partnerernas behov av kapacitetsuppbyggnad och stöd.

Multilateralt

- Från och med 2022 kommer vi med utgångspunkt i de gemensamma förklaringarna att ytterligare stärka, fördjupa och utvidga det strategiska partnerskapet, den politiska dialogen och samarbetet med **Nato** inom alla överenskomna interaktionsområden, inbegripet nya centrala arbetsområden såsom motståndskraft, ny och disruptiv teknik, klimat och försvar och yttre rymden.
- Vi kommer likaså från och med 2022 att genomföra den nya gemensamma uppsättningen prioriteringar för **samarbetet mellan EU och FN (2022–2024)**, och i synnerhet utföra gemensam framtids- och jämställdhetsorienterad konfliktanalys och strategisk framsynthet och ytterligare förbättra samordningen och samarbetet – politiskt såväl som operativt – samt informationsutbytet, bland annat med hjälp av satellitbilder som tillhandahålls genom Europeiska unionens satellitcentrum.
- Under 2022 kommer vi att anordna det första **forumet för säkerhets- och försvarspartnerskap** i Bryssel, som ska återkomma vartannat år och föra samman multilaterala, regionala och bilaterala partner på den höga representantens inbjudan.

Regionalt

- År 2022 kommer vi att börja arbeta för att fördjupa den politiska dialogen och stärka samarbetet med **OSSE, Afrikanska unionen** och **Asean** på områden som konfliktförebyggande, gemensam lägesuppfattning och motståndskraft. Dessutom kommer vi att göra följande:

- Sträva efter att utveckla en gemensam särskild färdplan med **OSSE** om konfliktförebyggande och krishantering med konkreta regionala och tematiska åtgärder.
- Förnya och stärka vårt samarbete med Afrikanska unionen, i linje med toppmötet mellan EU och AU i februari 2022. Vi kommer framför allt att främja vårt stöd till lämplig utbildning, kapacitetsuppbyggnad och utrustning, förstärkning och utökning av de autonoma Afrikaledda fredsfrämjande insatserna, inbegripet genom EU-uppdrag och stödåtgärder, samt kapacitetsuppbyggnad inom brottsbekämpning. Vi kommer att eftersträva gemensamma fältbesök med **Afrikanska unionen** samt närmare samordning på nivån för operativ planering och ledning. Vi kommer också att intensifiera det trilaterala samarbetet mellan EU, AU och FN.

Bilateralt

- Vi kommer att eftersträva ett närmare och ömsesidigt fördelaktigt samarbete med **Förenta staterna**. Under 2022 kommer vi att gå vidare med en särskild dialog om säkerhet och försvar på grundval av uttalandet från toppmötet i juni 2021.
- Vi kommer att fördjupa vårt samarbete med **Norge** och **Kanada** på grundval av befintliga dialoger. Vi förblir öppna för samarbete med **Förenade kungariket** om säkerhet och försvar.
- Vi kommer att stärka dialogerna om säkerhet och försvar med våra partner på **västra Balkan**, i vårt **östra och södra grannskap**, i regionen **Indiska oceanen/Stilla havet** och i **Latinamerika**. Dessutom kommer vi i synnerhet att göra följande:
  - Stärka säkerhets- och försvarssamarbetet med våra **östliga partnerländer** för att stärka deras motståndskraft, bland annat mot hybridattacker och cyberhot, och främja skraddarsytt stöd och skraddarsydd kapacitetsuppbyggnad på säkerhets- och försvarsområdet.
  - Stödja arbetet med att stärka motståndskraften hos våra partner på **västra Balkan**.
  - Erbjud mer heltäckande säkerhetspaket till partner i det **södra grannskapet**.
  - Sträva efter att ytterligare associera **afrikanska partner** till våra säkerhets- och försvarsinsatser på kontinenten och stödja initiativ som leds av Afrika och som bidrar till fred och säkerhet, i synnerhet Afrikaledda fredsfrämjande insatser, i linje med toppmötet mellan EU och AU 2022.
  - Senast 2023 genomföra fälttjänstövningar med partner i regionen **Indiska oceanen/Stilla havet** utöver tätare hamnanlöp och patrulleringar i EU.
- Som ett komplement till våra krishanteringsinsatser kommer vi i största möjliga utsträckning att utnyttja instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete och andra relevanta EU-program samt öka användningen av den europeiska fredsfaciliteten för att intensifiera kapacitetsuppbyggnaden och **utbilda och utrusta** våra partner i Afrika, i vårt östra och södra grannskap och på västra Balkan samt för att stärka deras motståndskraft mot hybridhot.
- I syfte att stärka våra internationella diplomatiska insatser på säkerhets- och försvarsområdet kommer vi att bredda nätverket av **militära rådgivare** och **experter på terrorismbekämpning** i EU-delegationerna.

6. SLUTSATS

Dagens värld genomgår en snabb och drastisk förändring. Ett större krig har brutit ut i Europa. Vår Europeiska union vidtar omedelbara och exceptionella åtgärder. Vi försvarar den europeiska och globala säkerhetsordningen tillsammans med våra partner. Dessutom stärker vi vår geopolitiska ställning.

I denna strategiska kompass beskrivs hur Europeiska unionen och dess medlemsstater kommer att **stärka vår säkerhet och vårt försvar**. Vi kommer under det kommande årtiondet att ta ett stort och fundamentalt steg framåt för att bli en mer bestämd och beslutsam säkerhetsgarant som är bättre rustad att ta itu med nuvarande och kommande hot och utmaningar. Vår förmåga att sätta in uppdrag, genomföra övningar och planera tillsammans är avgörande för våra ambitioner. Dessutom måste vi öka vår motståndskraft mot hybridhot, cyberattacker och klimatrelaterade risker, naturkatastrofer och pandemier. Vi måste trygga vår åtkomst till strategiska områden. Vi måste investera mer och göra det på ett bättre sätt. Fler riktade och mer samordnade investeringar i innovativa försvarsförmågor och mekanismer kommer att öka vår förmåga att agera och minska oönskade strategiska beroendeförhållanden, och våra stärkta partnerskap kommer att öka vår säkerhet. Allteftersom detta arbete fortskrider måste vi säkerställa synergier med det arbete som utförs inom ramen för säkerhetsunionen, samt med kommissionens andra relevanta strategier och initiativ.

De åtgärder som anges i denna strategiska kompass är ambitiösa, men genomförbara med ett varaktigt politiskt engagemang. Kompassen ger ett **strategiskt perspektiv** och anger de verktyg och initiativ som krävs för att säkerställa snabbare, mer beslutsamma och mer gedigna EU-åtgärder. Trots betydande framsteg under de senaste åren är EU som helhet undertrustat när det gäller att bemöta de olika hot och utmaningar som det står inför. Mot bakgrund av rådande säkerhetsutmaningar måste vi snabbt ändra på detta och minska gapet mellan våra ambitioner och åtgärder.

Den höga representanten kommer i samråd med kommissionen och Europeiska försvarsbyrån att tillhandahålla en årlig rapport om de framsteg som gjorts, som underlag för ett möte i Europeiska rådet för att lämna politisk vägledning för våra insatser. På grundval av den reviderade hotanalysen under 2025 och med hänsyn till uppnåendet av planerade huvudmål kommer den höga representanten att lägga fram förslag om en eventuell **översyn av denna strategiska kompass**. Tillsammans kommer vi att genomföra våra gemensamma säkerhets- och försvarsmål för att bygga en europeisk union som skyddar sina medborgare, värden och intressen och bidrar till internationell fred och säkerhet.